

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1'—, lanske letne 2'—; mesečna naročnina Din 20'—, zatljino 30'—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71

Jugoslovan

Rekopisov ne vračamo. Oglas po tarifi in dogovoru.

Uprava

v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68. Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, tel. 29-60. V Celju: Slomškov trg 4. Pošt. šek. rač.: Ljubljana 15.621.

Št. 98

Ljubljana, sreda, dne 29. aprila 1931

Leto II.

LEON BERARD, francoski pravosodni minister, eden izmed kandidatov za mesto predsednika republike.

Predsedniške volitve v Franciji določene na 13. maja

Pariz, 28. aprila. AA. Danes bo predsednik vlade predložil predsedniku republike v podpis dekret, ki se z njim sklicuje na dan 13. maja velika narodna skupščina k izvolitvi novega predsednika republike.

Albert Thomas v Beogradu

Beograd, 28. aprila. I. Z brzovlakom je davi ob 8. dopotoval v Beograd ravnatelj Mednarodnega urada za delo g. Albert Thomas. Se predno je vlak prišel, se je na peronu zbralo večje število uglednih oseb za njegovim odličnim gostom. Zunanje ministrstvo je zastopal pomočnik Fotić, za francosko poslanstvo pa je prišel odpravnik poslov. Návzoči so bili še zastopniki raznih gospodarskih ustanov. Ko je ob prihodu vlaka Thomas stopil iz vagona, se je pozdravil z navzočimi, nato pa se je odpeljal v hotel »Srpski kralj«. Danes ob 10. dopoldne je Thomas posetil predsednika vlade, ob 10.30 pa ministra za socialno politiko in narodno zdravje. Ob 13. je minister za socialno politiko Nikola Preka priredil na čast Thomasu kosilo v hotelu »Srpski kralj«. Kosila so se med drugimi udeležili tudi ministri dr. Marinković, inž. Serbec in Stanko Šibenik. Popoldne ob 16. je imel Thomas v dvorani Industrijske zbornice konferenco z zastopniki delodajalskih organizacij. Ob 18. je posetil Delavsko zbornico, kjer je imel konferenco z zastopniki delavskih organizacij.

Program konference Male antante

Bukarešta, 28. aprila. n. V ponedeljek 4. maja bo v Sinaji politična konferenca zunanjih ministrov Male antante. Na dnevnem redu konference bo v prvi vrsti vprašanje o zadržanju Male antante napram nemško-avstrijski carinski uniji. Pričakujejo, da bo češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš na konferenci znova predlagal, naj se sklene trgovski sporazum med državami Male antante in Sovjetsko unijo. Na konferenci bodo zunanji ministri držav Male antante razpravljali tudi o sovjetskem dumpingu. Inicijativa za razpravo o tem vprašanju bo dala romunska delegacija.

Komunistična špijonaža v Nemčiji

Frankfurt, 28. aprila. n. »Frankfurter Zeitung« poroča, da je policija izsledila veliko komunistično industrijsko špijonažno mrežo po vsem Porenju. Razkrila je celo vrsto komunističnih celic. V nekem podjetju so policijski agenti aretirali inženjerja, ki je komunistom dajal vse načrte in črteže. V Kölnu so aretirali 14 komunistov.

Položaj na otoku Madeiri

London, 28. aprila. AA. Portugalske čete so pričele vojno operacijo proti upornikom na otoku Madeira. Angleški državljani so nastanjeni v nekaterih hotelih, ki so jih obkrožili angleški mornarji. Vlade in uporniške čete so priznale to ozemlje za nevtralen pas.

Lizbona, 28. aprila. AA. Službeni komunikacijski pravilnik, da se je oddelke vladnih čet izkrcal 20 km severovzhodno od Funchala in porušil radio-postajo. Po daljšem boju z uporniki se je zopet umaknil na vojno ladjo. Ujel je 16 vstajsev. Akcija so podpirala letala in vojne ladje.

Southampton, 28. aprila. AA. Semkaj je prišel iz Madeire vikont Ullswater. Dejal je, da so prebivalci otoka zbežali v gore. Uporniki se pridno pripravljajo na obrambo. Kopljejo strelne järke in minirajo ceste. Vstaji imajo težke topove in veliko strojnih pušk. Po mestu križari vojaštvo v jeklenih čeladah.

Lizbona, 28. aprila. AA. Po uradnih vesteh iz Madeire so se vladne čete izkrcale pod varstvom zapornega ognja vojnih ladij v bližini Funchala in takoj zasedle mesto. Ko so čete uničile nekaj mestnih naprav, so se vrnile s 16 ujetniki na vojne ladje.

Madjarski teroristi pred sodiščem

Clani teroristične skupine iz Subotice so priznali svoje zločine - Cilji njihove akcije Soudeležba madjarskih uradnih mest - Proces proti skupini, ki je organizirala atentat na vlak s poklonitveno deputacijo iz Savske banovine

Beograd, 28. aprila. o. Pred nekaj dnevi je bil pred državnim sodiščem za zaščito države v Beogradu končan kazenski proces proti članom madjarske teroristične organizacije v Subotici, ki so bili zaradi svoje nezakonitega in terorističnega delovanja obtoženi zločinov po členu 1. zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi. V tej skupini so bili obtoženi: Racko Mihajlo, Bodiš Tivadar, Samo Janoš, Zvarinji Jene, Racko Dezider, Nanaj Cabo, Kasibaj Istvan in Kalman Dragutin. Po členu 2. omenjenega zakona je bil obtožen Rak Elek.

Proces je trajal pet dni. V tem času je sodišče ugotovilo krivdo obtoženih, ki so pred sodiščem brez vsakega pritiska priznali svoje zločine. Glavna oseba v tej skupini je bil Racko Mihajlo. On je od oktobra 1929, pa tja do svoje aretacije v oktobru 1930 bival v Subotici in vzdrževal veze s sovražniki naše države na Madjarskem z namenom, da dobi pomoč za pripravljanje nasilne spremembe političnega stanja v naši državi. Daljnji njegov cilj je bil, da se nekateri deli kraljevine Jugoslavije nasilno odcepijo od celine in spoje z madjarsko državo. Sredstva za borbo, ki jih je Racko priporočal ostalim obtožencem, — našim državljanom — so bila tale: V slučaju vojne z Madjarsko naj bi se ne odzvali svoji vojaški dolžnosti. Objekte, ki služijo javnemu prometu, naj bi v korist Madjarske in v škodo naše države z razstrelivi porušili. Da bi omogočil izvedbo te protidržavne akcije, je Racko svoje pomočnike oskrboval z denarjem in jih spravljaj na Madjarsko, kamor je tudi sam hodil. Tam se zarotniki dobivali potreben pouk v ravnanju z razstrelivi in z orožjem. Vsa ta skupina je bila v zvezi z neko družbo na Madjarskem, ki deluje proti ureditvi naše države in proti javnemu miru pri nas.

S priznanjem obtoženih je dokazana njihova zveza z nam neprijazno razpoloženi mi duhovi na Madjarskem, dalje soudeležba uradnih oseb pri prehajanju teroristov preko meje in pri vežbanju in ravnanju z razstrelivi in orožjem. Te vežbe so se vršile v okolici Budimpešte, na madjarskem vojaškem vežbališču, kjer so teroriste preskrbovali z orožjem in z eksplozivnim materialom.

Na osnovi teh dokazov je sodišče obsodilo: Racko Mihajla na 6 let robije, Saba Janoša in Zvarinji Jena vsakega na 4 leta robije, Bodiša Tivadarja in Kalmarja Dragutina vsakega na 3 leta robije, Nanaja Cabo in Kasibaja Istvana vsakega na 2 leta robije, a Racko Deziderja na 1 leto robije. Rak Elek, ki je za vse te akcije vedel, pa jih iz strahu pred maščevanjem ni prijavil oblastvom, je bil oproščen kazni. Vsi obsojenci so bili razen tega kaznovani z izgubo častnih pravic za pet let.

V tej teroristični aferi sta dva momenta posebno važna: 1. nepobito ugotovljeno dejstvo, da so teroristi dobivali vso moralno in materialno pomoč iz Madjarske, in 2. da je bilo v to akcijo vpletenih nekaj bednih kreatur, pri katerih nikakor ni šlo za idejen boj, temveč so jih vodili samo najnavadnejši materialni oziri. Slučaj Racko Mihajla, ki je bil kolovodja te tolpe, je povsem edinstven. On se je zapletel v to akcijo, ker so mu nekatere budimpeštanske osebnosti po svojih agentih obljubile, da bodo šolale njegovo hčer, če jim napravi nekatere protiusluge. On je na to pristal kar iz lahkomišelnosti. Ko so mu nalagali vedno težje obveznosti, je napravil vse, kar so od njega zahtevali; sam pa se je s tem materialno okoriščal.

Z zaključkom te afere pa še ni končana akcija, ki jo vodijo naši sovražniki, poslužujoč se brezvestnih ljudi, proti naši državi. Pred državnim sodiščem za zaščito države se je začela danes nova kazenska razprava.

Bistvo zločinov je isto, samo osebe na zatožni klopi so nove. Začela se je razprava proti Andreju Tilmanu, Antonu Kormanu, Miji Kirhmajerju, Aleksandru Grosu in drugim, skupaj proti 15 osebam. Od teh so trije zbežali preko meje. Oni so obtoženi po členu 1. zakona o zaščiti države. Dva od obtoženih sta iz boljše družbe, onadva sta advokata, drugi pa so obrtniki in kmetje. Tudi sedanji obtoženci se, kakor obtoženci iz prejšnjega procesa, niso dali zavesti k zločinskih akcijam proti državi iz prepričanja, temveč iz malenkostnega koristoljublja. V o. tožnici, ki je bila danes prečitana pred sodiščem, se obtoženci dolže, da so pripravljali nasilno odcepitev ozemlja od naše državne svojine. Dalje so obtoženi, da so, kakor tisti iz prejšnjega procesa, stali v tesni zvezi z našimi sovražniki na Madjarskem, da so dobivali od njih orožje in razstrelivo, da so se dajali poučevati v ravnanju z orožjem in razstrelivom, in da so imeli nalogo rušiti objekte, ki služijo javnemu prometu. Oni so lansko lepo poskušali izvršiti atentat na vlak, s katerim se je peljala v Beograd poklonitvena deputacija iz Savske banovine.

V obtožnici državni tožilec podčrtuje, da so obtoženci priznali dejanja brez kakršnegakoli pritiska in da so sami prečitali zapisnike, predno so jih podpisali. V teku razprave pridejo gotovo, kakor v prejšnjem procesu, na dan dokazi o delu naših sovražnikov v sosednjih državah, ki so v nekaterih jugoslovanskih emigrantih s Perčecem in Paveličem na čelu našli zveste izvrševalce svojih namer. Za sedaj je jasno, da je ta afeta v zvezi s prejšnjo, ker so vse osebe iz inozemstva iz istih krogov zapletene v sedanjo afero.

Sestanek komisije za kontrolo avstrijskih financ

Francija, Anglija in Italija so se sporazumele, da se skliče seja te komisije radi proučitve nemško-avstrijske pogodbe

Rim, 28. aprila. n. »Tribuna« poroča, da so zastopniki Velike Britanije, Francije in Italije izmenjali svoja mišljenja o tem, da bi se pred sestankom Sveta Društva narodov vršila seja komisije, ki ima nalogo kontrolirati avstrijske finance. Ta komisija, ki so jo leta 1923 ustanovili zastopniki držav, ki so jamčile za takratno avstrijsko posojilo, namreč Velika Britanija, Francija in Češkoslovaška, bo morala sedaj proučiti zasnovano avstrijsko-nemško carinsko unijo in ugotoviti, dali je ta carinska unija v kakršnemkoli oziru v nasprotju s protokolom z dne 4. oktobra 1922, s katerim je Avstrija napram zavezniškim državam prevzela obveznost, da bo varovala svojo politično in gospodarsko nezavisnost.

To vest komentira rimski list tako-le: Izgleda, da so končno našli pravo pot. Čudimo se že, pravi list, zakaj so si vlade, ki so direktno prizadete sprico zasnovane avstrijsko-nemške carinske unije, toliko razbijale glave pri iskanju procedure, po kateri naj bi se rešil ta problem in ustvaril forum, ki bi bil kompetenten, da sklepa o tem vprašanju, ko vendar že obstoja organ, ki so ga ustanovili za to, da kontrolira in nadzira vse, kar se nanaša na finančni in gospodarski položaj v Avstriji. Ta organ je baš ta kontrolna komisija, ki ima še to prednost, da jo je ustanovilo Društvo narodov, v katerem so včlanjene vse države. Ta komisija bo torej mogla rešiti to vprašanje v interesu vseh držav, posebno pa onih, ki so direktno prizadete zaradi nameravane avstrijsko-nemške carinske unije. List končno izraža prepričanje, da bodo vladni krogi to vest potrdili in da bo finančna kontrolna komisija zaveznih držav proučila z vso resnostjo in rešila s pozitivnimi rezultati vprašanje zasnovane nemško-avstrijske carinske unije.

Dunaj, 28. aprila. AA. Korbiro poroča: Včeraj je dunajska vlada prejela vabilo

tajništva Društva narodov, naj se da zastopati na majskem zasedanju Sveta društva narodov, na katerem pride v razpravo avstrijsko-nemški protokol o carinski uniji. Avstrijska vlada je odgovorila, da vabilo sprejme, in sporočila, da pride v njenem imenu v Ženovo podkancelar in minister zunanjih zadev dr. Schober.

Dunaj, 28. aprila. d. Snoči je prišla iz Rima sem vest, da bo nemško-avstrijski carinski načrt proučil tisti finančno-kontrolni odbor, ki je bil leta 1922 postavljen, da vodi finančno jerobstvo nad Avstrijo, in da v glavnem pazi na to, da ostanje avstrijske zastave za posojilo Društva narodov neomejeno ohranjene za obrestno službo tega posojila. Ker pa te zastave z načrtom carinske zveze niso na noben način tangirane, namerava avstrijska vlada za slučaj, da bi se vest iz Rima izkazala za resnično, obvestiti finančno kontrolni odbor, da sedanji finančni položaj Avstrije ni dan niti najmanjši povod, ki bi upravičeval kontrolni odbor h kakemu nastopu. Tudi s carinsko zvezo na noben način ne bo tangirana obrestna služba za posojilo Društva narodov. Ta korak Avstrije bo najbrže združen z diplomatsko akcijo v Rimu in bo izvršen morebiti že v najkrajšem času.

Razvoj političnih prilik v Romuniji

Jorgina stranka bo sodelovala pri volitvah z liberalci, narodno-kmetska stranka pa s socijalisti in narodnimi manjšinami

Bukarešta, 28. aprila. n. V političnih krogih prevladuje splošno prepričanje, da bo vlada meseca junija razpustila parlament in takoj nato razpisala nove volitve. Ministrski predsednik prof. Jorga je poslal pravkom svoje stranke pismo, v katerem je dejal, da on ni šef stranke in da se volitev aktivno ne bo mogel udeležiti. Voditelj Jorgove stranke so se včeraj sestali s šefom liberalne stranke Duco. Na tem sestanku so sklenili, da nastopijo pri volitvah enotno. Nacionalno-kmetska stranka pa je sklenila, da bo pri volitvah sodelovala s socijalisti in narodnimi manjšinami.

Titulescu je včeraj odpotoval iz Romunije v London. Pravijo, da se bo umaknil iz političnega in diplomatskega življenja. Med tem je v Bukarešto prispel zunanji minister Ghica. Takoj po svojem prihodu se je sestel z ministrskim predsednikom Jorgo in v posebni avdijenci je kralju položil prise-

go. Danes je prevzel svoje resorne posle.

Bukarešta, 28. aprila. AA. Rador poroča: Novinarji, ki so tukaj zastopani na kongresu Male antante tiska, so včeraj položili venec na grob neznanega junaka. V imenu jugoslovanskih novinarjev je govoril direktor Zivančević, v imenu češkoslovaških pa urednik Svihovski. Danes v torek, sprejme novinarje predsednik vlade prof. Jorga, v sredo pa Nj. Vel. kralj Karol.

Dogodki na Španskem

Madrid, 28. aprila. AA. Vojno ministrstvo je pozvalo večje število oficirjev, naj podožjo ostavko ali pa naj preidejo v rezervno, ker je vlada sklenila, da zniža vojsko.

Železniška nesreča v Parizu

Pariz, 28. aprila. AA. V bližini bastilske postaje sta snoči o 19. trčila dva vlaka. Ranjenih je bilo 80 potnikov.

Beg z dežele

Se vedno je narodna zakladnica dežela s svojim kmetijskim prebivalstvom. Živila, sirovine in vedno svež ljudski material daje narodu samo dežela. Vsa mesta se razvijajo le vsled dotoka z dežele in če bi usahnila, bi usahnila tudi mesta. Prav tako pa tudi industrija živi v prvi vrsti od dotoka z dežele, ker fabrike in mestno življenje tako zelo izčrpavajo ljudi, da bi zmanjkalo tudi pri vedno večjem izpopolnjevanju strojev ljudi, če ne bi dajala dežela vedno novih sil. V največjem interesu mest in naših podjetij je zato, da je dotok z dežele vedno stalen, a da je tudi kvaliteta v mesto prihajajočega živila čim boljša. Kajti od kvalitete dotoka je tudi odvisna bodoča miselnost in moralna sila mest. V tem je vzrok, da bi se morala mesta vse drugače zanimati za napredek dežele, kakor pa se dejansko.

Kakor pa je dotok z dežele potreben in koristen ter za le premnoge kmečke ljudi edina možnost, da se preživi, tako pa postane škodljiv in usodepoln, kadar zavzame prevelik obseg. Takrat pa že ne moremo več govoriti o dotoku sil z dežele, temveč o begu z dežele in že več let slabi ta pojav naše kmetijske gospodarstvo, ki je še vedno osnova vsega našega gospodarstva.

Zlasti katastrofalen pa postane beg z dežele takrat, kadar ljudje ne dobe dela in kadar je vsa posledica bega z dežele ta, da se v mestih poveča brezposelnost, na kmetih pa manjka delavcev za najpotrebnejše delo. Izguba je s tem dvakratna: mesto mora prehranjivati brezposelne ljudi, ki bi mogli na deželi dobiti delo, na kmetih pa zastaja delo, ker manjka onih ljudi, ki v mestu ne morejo najti dela. Škoda, ki jo vsled tega trpi narod in vse njegovo gospodarstvo, je na dlani.

Beg z dežele je zato treba ustaviti. To pa je dosegljivo le na en način, da postane dežela prav tako privlačna, kakor je mesto. To pa danes ni in samo še prirojena ljubezen do rodne grude preprečuje, da ne nastane splošen beg z dežele, kakor se je v nekaterih deželah tudi v resnici že zgodilo. Danes je žal tako, da je dežela privlačna le za turista, ne pa za tistega, ki išče delo. Meščani hiti v deželo na odpoitek, kmetijski človek pa v mesto na zaslužek in tudi zato, da pride v mesto.

Pri tem pa je treba vpoštovati še psihološki moment, ki veča beg z dežele. Vedno bolj se vsiljuje narodno mnenje, da so mesta tako silno nad deželo. To mnenje se širi od vsepovsod in izhaja še iz onih starih fevdalnih časov, ko je moral kmet pred vsakim slugom stati s klobukom v roki in v največji ponižnosti. Od tistih dob se je to mnenje skoraj ukoreninilo in vsak mestni človek, ki zna komaj pisati in brati, se smatra silno mnogo nad kmetom, ker pozna par pridobitev civilizacije, ki jih na deželi še ne poznajo. Odtod tudi tisti tako smešno neumen predsodek o manjvrednosti kmeta in tisto nekulturno govorjenje o »zabitem kmetu«, kar je zlasti priljubljeno pri bogatih, a penabrazenih meščanih. A v tem omalovaževanju kmeta in njegovega dela je velik — in morda največji — vzrok bega z dežele. Dati kmetu večji ugled, je zato prvi pogoj za ustavitev bega z dežele, ker je v tem tudi pogoj kmetove ljubezni do zemlje.

V zvezi s tem pa je treba dvigniti tudi vse kulturno življenje na deželi. Priznati je treba, da se je v tem pogledu že mnogo storilo, a treba je storiti še več. Vas mora priti do svojega kulturnega življenja, da bodo ljudje na deželi imeli doma lepo, da jim ne bo treba samo garati, temveč da jim bo dana tudi lepa zabava. Standard življenja na deželi je treba dvigniti, ker je sedanjí preizek. Kmetijski človek, ki je okusil življenje po fabrikah in mestih, ta se ne vrne več na deželo, tega je mesto čisto osvojilo, pa naj v mestu pogine od lakote.

Asanacija vasi, dvig kmetijske produkcije, izboljšanje cen za kmetijske pridelke, uvedba domačega dela v kmetijskih hišah, vse to so sredstva, ki morajo omejiti beg z dežele. Ali poleg teh materialnih odpo-možkov bo vedno odločilnega pomena tudi psihološki. Ne bo konca bega z dežele, če se bo manj cenilo kmetijsko delo od mestnega, če se bo govorilo in postopalo, ko da je dežela manj od mesta. Dežela in mesto sta dva enakovredna faktorja, ki morata drug drugega dvigati, ker le tako bosta oba napredovala.

Danes se polaga največja pažnja na razvoj mest, kjer se hoče koncentrirati vse dobrine, ki jih sploh rodi kulturno življenje, dočim naj deželi ostanejo le ostanki. To je zmotno naziranje in škodljivo prizadevanje, ker dežela ne more živeti brez kulturnih

Fašistovska nasilja v tržaški cerkvi

Tržaški fašisti so vdrlí med mašo v šentjakobsko cerkev in razgnali ljudstvo

Trst, 28. aprila. V kakor vsako nedeljo so se šentjakobski in magdalenski Slovenci tudi predvečerašnjim ob 9. uri zbrali v šentjakobski cerkvi, kjer je župniški upravitelj Ivan Omerza imel običajno peto mašo s slovensko pridigo. Kakor v zadnjem času sploh se je zbralo v nedeljo v prostorni cerkvi silno mnogo ljudstva, da poslušajo božjo besedo v materinščini. Spre-daj tik za obhajilno mizo je bilo mnogo slovenskih otrok in za njimi vse ljudstvo.

Maša se je bila že pričela, ko so vdrlí v cerkev fašistovski elementi iz šentjakob-skega okraja. V majhnih skupinah so pro-drli na vse dele cerkve. Ko se je duhovnik obrnil do ljudstva in mu v slovenščini pri-čel oznanjati božjo besedo, so zagnali fašisti velik hrup in se pričeli vesti tudi na-

pram ljudem zelo nasilno. Deca je pričela bežati iz cerkve. Žene so s strahom in tre-petom branile svoje otroke in se z njimi umikale proti izhodu. Moške so stali mir-no, ne da bi se postavili nasilnežem v bran. Premagovali so svoj srd. Solze so jim silile v oči, a pobesnelih nasilnežev niso zadrževali, da ne bi ti to vzeli kot izziva-nje in za povod za še večje nasilje.

Duhovnik je stopil med svoje ljudstvo in ga branil. Otroke je miril, češ naj vztra-jajo. Ljudje so se ozirali vanj, kakor da bi iskali pri njem pomoči. Ko so fašisti opazili, da se je duhovnik postavil v bran, so odnehali. Precejšnje število ljudi je za-pustilo cerkev, za njimi so odšli še fašisti in nato se je maša nadaljevala.

Poljsko-jugoslovanski kongres v Poznanju

Važna resolucija gospodarskega odseka

Varšava, 28. aprila. AA. Gospodarski odsek poljsko-jugoslovanskega kongresa v Poznanju je končal svoja dela in sprejel re-solucije o turističnem prometu in trgovskih transakcijah. Razen tega je sklenil, naj se izvoli stalen odbor zastopnikov obeh držav, da se olajša poljsko-jugoslovanski železniški promet z novimi tarifami, da se turisti-ka s potrebnimi ukrepi povzdigne, in po-dobno. Nato so gospodarski odseki poljsko-

jugoslovanskega kongresa končali prvi del svojega programa. Jugoslovanski delegat generalni konzul Marodič je v svojem govo-ru naglašal prijateljstvo razmerje med Poljsko in Jugoslavijo. Njemu sta se zahva-lila podpredsednik poljsko-jugoslovanskega društva Jaroševski in opat Kneblevski.

Trgovska zbornica je delegatom na čast priredila kosilo. Ko so si gostje ogledali mesto, so odpotovali v Gdinjno.

Sto beograjskih dijakov na obisku v Zagrebu

Velika nacionalna važnost sličnih dijaških obiskov

Beograd, 28. aprila. Novoj ob 23-05 odpo-tuje iz Beograda pod vodstvom svojih učiteljev sto učencev beograjske trgovske aka-demije v Zagreb, da bodo prisostvovali proslavi Zrinjskega in Frankopana ter da vrnejo obisk zagrebskih tovarišev, ki so prisostvovali svetosavski proslavi v Beogradu. Ti obiski med beograjskimi in za-grebskimi učenci so se začeli pred dvema letoma, ko so zagrebski dijaki prisostvo-vali svetosavski proslavi v Beogradu. Te izmenjave obiskov med Beogradom in Za-grebom so velike važnosti za nacionalno vzgojo omladine in dviganje njene ljubezni napram kralju in domovini. Učitelji so pozvali učence, naj v čim večjem številu

prisostvujejo tej proslavi. Letos se pridru-žijo potovanju k proslavi Zrinjskega in Frankopana beograjskim učencem tudi učenci iz Ljubljane in ostalih večjih cen-trov naše države. Za letošnjo proslavo je razpisan natečaj za najboljša dela učencev in sicer za učence v Zagrebu, učence v Beogradu pod naslovom: Moji vtisi s pro-slave Zrinjskega in Frankopana leta 1931, za zagrebske učence pa pod naslovom: Moji vtisi s svetosavske proslave leta 1931. Najboljša dela bodo nagrajena z nagrada-mi po 500 Din. Nagrade se bodo razdelile na letošnji proslavi Zrinjskega in Frankopana v Zagrebu.

Zborovanje ljubljanskega gremija trgovcev

Sinoči se je vršil v krasni dvorani »Trgovske-ga doma« v Ljubljani redni letni občni zbor Gremija trgovcev v Ljubljani.

Uvodoma je načelnik g. Gregore pozdravil navzoče, ki so do zadnjega kotička napolnili dvorano Trgovskega doma, ter posebno pozdra-vil zastopnika kr. banske uprave dr. Frana Šinka, zastopnika Zbornice TOI g. Ivana Jelačini-mil, zastopnika Trgovskega društva »Mer-kure« dr. Windischerja, zastopnika gg. Kovača in Medicarja ter zastopnika gremijske šole gosp. Gruma.

Spomnil se je nato umrlih članov: Frana Ber-ganta, Ivana Vernika, Frana Peterca, Janeza Poženela, Petra Kozina, Adolfa Mikuscha, Ane Gerber, Josipa Bahovec, Jeana Fajdiga, Jaro-slava Neškudla, Josipa Ferenc, Marije Pock, Franja Szantnerja, Ane Lapajne, Lucije Treo, Leo Lavriča, Františka Palčar, Petra Stepiča, Jerneja Serjaka, Jakoba Molana ter Honiga, kar zborovalci stoje vzamejo na znanje.

Poročilo načelnstva.

G. načelnik analizira sedanje gospodarsko stanje ter posebno povdarja skrb Gremija za omiljenje davka na poslovni promet. V istem smislu se je Gremij zavzel tudi pri zaščiti tr-govskih interesov na polju avtonomnih davščin. Poročilo posebno povdarja ogromen oddih vseh pridobitnih krogov v viteškem aktom našega vladarja dne 6. januarja 1929. Izvršile so se v javno-političnem življenju spremembe, ki so v teku leta 1929. doprinele k ratifikaciji medna-rodnih paktov in s tem utrdile položaj naše dr-žave in ugled v zunanjem svetu. Zakonodaja je prišla v pospešeni tempo, in kadar bo nov obrt-ni red, h kateremu je Gremij prispeval mnogo gradiva uzakonjen, bodo prenehale razne ano-malije, ki še vladajo v trgovskih vrstah. V is-tem razdobju je tudi Gremijeva zasluga, da je v letu 1929. bila trošarina na vino in žganje razširjena na vse državo.

Leto 1930. je potekalo v znamenju rapidnega padanja cen, poslovni promet se je znatno skr-čel in zaostal za prejšnjimi leti. V tem letu je zakonodaja še prav izdatno poslovala. Važen je predvsem vinski zakon, nadalje zakoni o nelo-jalni konkurenci, prisilni poravnavi in o razpro-dajah. Pri sestavi banovinskega proračuna je Gremij stavil svoje predloge, pretežna večina potrebščin banskega proračuna pa kljub temu odpade na trgovino. Važna je bila tudi reorga-nizacija finančne uprave, ureditev 20% kronskih priznanc, kakor tudi preuredbe taksnega za-kona, ki se postopoma izvršujejo.

Posebno pažnjo je Gremij posvečal samou-pravnim davščinam, posebno proračunu mestne občine ljubljanske.

Po tej splošni gospodarski analizi gremijal-

dobrih. Ne vse v mesta, temveč misliti je treba tudi na deželo, v tem je glavno sred-stvo proti begu z dežele in proti povečava-nju brezposelnosti v mestih.

nega delovanja je g. načelnik podrobneje poro-čal o podrobnem delu, ki se je zelo pomnožilo (intervencije, pismene vloge itd. pri posamez-nih oblastih). Zadovoljivo se je rešilo vpraša-nje zapiranja in odpiranja trgovin ter prazno-vanja. Tudi drugim javnim vprašanjem je po-svečal Gremij vso pažnjo. (Vprašanje carinar-nice, poštnega, telefonskega in brzojavnega omrežja, tujski promet, gremijalno šolstvo, so-cijalno skrbstvo itd.). Končno se je g. načelnik zahvalil vsem, ki so pomagali pri delu, posebno pa g. dr. Plessu kot uredniku stanovskega gla-sila, ter uredniku kulturno-gospodarskega me-sečnika g. Kavčiču.

Poročilo tajništva.

Tajništvo poročilo, ki je pokazalo precizno sli-ko vsega gremijalnega dela, povdarja napredek Nabavljalne zadruge uslužbencev drž. železnic, kakor tudi razvoj ostalega združništva, katere-ga članstvo predstavlja v Ljubljani 1/6 prebi-valstva, kar povzroča trgovini težak boj. Na vsa-kih 60 prebivalcev Ljubljane pride ena trgovina, zato je rentabilnost trgovine in podjetnost naza-dovala. Poročilo v naslednjem priporoča trgov-stvu, naj se konkurenca v interesu skupnosti giblje v dostojni in realni formi. V zadnjih le-tih se čuti močan porast novih trgovskih obra-tov, tako da znaša skupno število članstva 1368 trgovcev. V isti zvezi se dotika poročilo pomanj-kanja pozitivne industrijske politike s strani mestnega magistrata, ki je odvrnil industrijo iz gospodarskega centra naše banovine. Vpraša-nje inozemskih in tudi domačih trgovskih po-tnikov se mora in se bo zaježilo. S primerno be-sedo žigosa g. tajnik tudi one »boljše kroge«, ki brskirajo našo trgovino z nakupovanjem v inozemstvu. Parola: »prvenstveno kupuj doma-če blago« mora postati tudi načelo naše naku-pujoče javnosti.

Poročilo se bavi tudi o trgovstvu na obroke, kateri bo treba tudi v nadalje posvečati vso pažnjo, ter konča z besedami gen. tajnika dr. Windischerja: »Dobri Bog naj nam da s. s. o. voljo in sposobnost, da bo mogoče najti pravo pot v neilahkih časih, ki jih napoveduje bodoč-nost!«

Kot nadaljna točka dnevnega reda se je predložil s strani blagajnika g. Železnika rač-unski zaključek ter je bil predložen proračun gremija za l. 1931., ki izkazuje na rednih do-hodkih 75.000 Din, na stroških pa 207.350 Din, katerih primanjkljaj se pokrpije z gremijalnimi dokladami. Predlog je bil soglasno sprejet.

K besedi se je nato oglašil zastopnik kr. ban-ske uprave g. dr. Šink, ki je v imenu oblasti želel gremiju veliko uspeha in napredka tudi v bodočji poslovni dobi.

Volitve.

Po prečitaniu pravil se je predložila enotna volilna kandidatna lista:

Načelnstvo: Načelnik: Gregor Ivan, I. pod-načelnik: Vidmar Stane, II. podnačelnik: Smr-kolj Albin.

Odbor: 1. J. J. Kavčič, 2. Soss Karol, 3. Ba-hovec Josip, 4. Pogačnik Fran, 5. Meden Vi-tor,

6. Verbič Anton, 7. Fabiani Pavel, 8. Pavlin Fr., 9. inž. J. Kobi, 10. Bahovec Ivan, 11. Breznik Venčeslav, 12. Krek Janko.

Namestniki: 1. K. A. Kregar, 2. Čebin Domenik, 3. Demšar Lovro, 4. Kamenšek Fran, 5. Klemenc Fran, 6. Sušnik Alojzij, ki je bila enoglasno sprejeta.

Po izvršenih volitvah se je oglašil k besedi za-stopnik TOI g. Ivan Jelačin ml., ki je v dalj-šem zanositem govoru apeliral na nov odbor v izvajanju svojih dolžnosti ter posebno podčr-tal razne očitke usmerjene na zbornico ter pov-daril, da je zbornica vedno in ob vsaki priliki bila in tudi bo pripravljena trgovskemu stanu nuditi svojo pomoč. Trgovstvo pa opozarja, da si mora pač tudi samo vsaj posredno pomagati iz velike stiske, ki jo povzroča sedanja gospo-darska kriza. Posebno je to vprašanje zveze Slovenije z morjem, važnost tajskega prometa ter potreba po zavarovanju trgovskih nameščen-cev. Izvajanja g. Jelačina so poslušalci odobra-vali z burnim aplavzom. (Zborovanje se še na-daljuje.)

Seja ministrskega sveta

Beograd, 28. aprila. AA. Danes ob 11. do 13. se je vršila pod predsedništvom ministrskega sveta in ministra za notranje zadeve generala Petra Živkovića seja ministrskega sveta, na ka-teri so razpravljali o tekočih zadevah.

Nastopna avdijenca našega poslanika v Bruslju

Pariz, 28. aprila. AA. Belgijski kralj Albert je sprejel danes v avdijenco jugoslovanskega poslanika generala Pešića, ki mu je izročil svo-ja akreditivna pisma.

Bruselj, 28. aprila. AA. Ko je general Peter Pešić predal svoja akreditivna pisma belgijske-mu suverenu, je odšel z vsem osebjem poslani-štva na grob Neznane junaka in položil tam krasen venec z jugoslovanskimi traki. V spre-mstvu g. poslanika so bili jugoslovanski častniki, ki študirajo v Belgiji. Tam je poslanika pozdra-vil v imenu belgijskega vojnega ministrstva polkovnik Collin.

Premestitev

Beograd, 28. aprila. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja je na predlog ministra za promet v so-glasju s predsednikom ministrskega sveta pre-stavljen pri železniški direkciji v Ljubljani Iv. Petrič-Miler v 1/4 a in šef odseka za vzdrževa-nje zgradb v Ljubljani v gradbeni oddelek v Ljubljani in isti skupini in kategoriji.

Seja VZS

Beograd, 28. aprila. AA. Vrhovni zakonodaj-ni svet je imel sejo od 16. do 18.30. Končana je bila razprava o zakonskem predlogu o umetni-ških šolah in zakonskem predlogu o delavni-cah. Kot referenti ministrstev so prisostvovali seji inspektor ministrstva za prosveto Peter Krtić, svetnik finančnega ministrstva Mijuško-vič, inspektor ministrstva za zgradbe Dragutin Maslač in referenti ministrstva za trgovino in industrijo. Prihodnja seja bo jutri 29. ob 16. Na dnevnem redu bo zakonski predlog o mu-zejih in čuvanju starin.

Goriški nadškof dr. Sedej obolel

Trst, 28. aprila. n. Listi poročajo, da je goriški nadškof dr. Sedej znova obolel. Kakor zna-no, je nadškof dr. Sedej šele pred kratkim okreval od operacije. Udeležiti se je mogel ta-ko svečanosti o priliki svojega jubileja. Pred dnevi pa se je njegovo zdravstveno stanje spet poslabšalo, tako da je moral leči. Njegovo zdra-vje je sedaj zelo omajano.

Štiri eksplozije v Zagrebu

Beograd, 28. aprila. AA. Neznana oseba je položila snovi pod grm v parku na Trgu kralja Tomislava v Zagrebu pet zavojev z razstrelji-vom, od katerih so štiri eksplodirali v času od 3.50 do 5.30 zjutraj. En zavoj so našli neeksplo-diran. Eksplozija ni napravila nikake škode. Preiskava je v teku.

Zaključek milanskega velesejma

Milan, 28. aprila. AA. Snovi je bil zaključen enajsti mednarodni velesejem. Senator Puricelli je pri tej priliki obrazložil domačin in inozem-skim razstavljalcem uspehe letošnje prireditve.

Papežovo pismo milanskemu kardinalu

Vatikan, 28. aprila. AA. Papež je poslal milan-skemu kardinalu Schustru pismo, ki v njem pojasnjuje svoje misli o katoliški akciji v zvezi z najnovejšimi polemikami. Katoliška akcija je v zmislu tega pisma posvečena rešitvi mladine in ji hoče preskrbeti vsaj tolikšno krščansko in nadnaravno življenje, da jo lahko reši pred po-plavo novega poganstva. Pri tem pa katoliška akcija nikakor ne posega v politiko. Papež za-ključuje svoje daljše pismo s tem, da izraža upanje, da bodo njegove misli razpršile vsa ne-soglasja, sum in dvome.

Smrtonosna eksplozija v tvornici saharina

Berlin, 28. aprila. AA. V tvornici saharina v Magdeburgu se je pripetila silna eksplozija. 10 oseb je ubitih, mnogo pa jih je ranjenih. Po eksploziji je nastal požar, ki je tovarno popol-noma upepelil. Materijalna škoda je velika. Tvornica je bila prva te vrste. Ustanovil jo je Fahlberg, ki je odkril saharin.

Trocki bi se rad naselil v Španiji

Madrid, 28. aprila. AA. Bivši komunistični voditelj Trockij je naprosil špansko vlado, da mu dovoli naselitev v Južni Španiji. Poročajo, da bo vlada njegovi prošnji najbrže ugodila. Zahtevala bo samo, da opusti vsako politično delovanje.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 28. aprila. d. Le malo boljše in še vedno hladno spremenljivo vreme.

J. Sedivý:

Boljševiško preganjanje beloruske kulture

Vedno jasneje se kaže, da se ruski boljševiki tudi v notranji politiki niso odrekli ruskega imperializma iz dobe carizma. Samoodločba narodov jim je bila samo začasno uspešno sredstvo; nikdar niso z njo mislili iskreno. Kako si rdeča Moskva ne želi narodnega razvoja, če ni v službi boljševizma, kažejo najnovejši dogodki v sovjetski Belorusiji.

Ko so prišli zahodni beloruski kraji pod Poljsko, so moskovski boljševiki izvalili v sovjetsko Belorusijo vse pomembnejše beloruske književnike, znanstvenike in kulturne delavce, četudi niso bili komunističnega mišljenja. Obljubili so jim v narodnem in literarnem oziru popolno svobodo. Ko so beloruski kulturni delavci videli nastajati v Minsku, glavnem mestu sovjetske Belorusije, tako važne kulturne ustanove kakor belorusko univerzo in znanstveno akademijo, ki jima je položil temelje prof. Vladimir Pičeta, po rodu Srb, so izgubili nezaupanje. Kmalu nato so boljševiki slovesno proglasili Janka Kupala za laureata beloruskega pesništva in mu določili veliko dojemno častno penzijo. Tudi ostali beloruski znanstveniki in književniki so lahko razvijali svojo delavnost, dokler se boljševiška oblast ni utrdila. Nato pa so začeli ruski boljševiki preko beloruskih komunistov vedno bolj brzdati beloruski narodni razvoj.

Pod izgovorom prvostopnih strokovnjakov so najprej na beloruski poljedelski visoki šoli zamenjali beloruske profesorje z ruskimi. Nato so zahtevali, naj se na beloruski univerzi predava vedno več predmetov v ruščini, češ da jih bodo lahko razumeli tudi ruski slušatelji. Ko so pred meseci moskovski boljševiki ukinili na krakovski ukrajinski univerzi stolico za ukrajinsko književnost in zgodovino ter zavzeli usta in odvzeli pero iz rok enemu izmed največjih sodobnih znanstvenikov, zgodovinarju prof. Hruševskemu, so istočasno začeli

še bolj zatirati tudi belorusko kulturno delovanje. Vlaknili so v ječo največjega beloruskega zgodovinarja Lastovskega, literarnega zgodovinarja Hareckega, predsednika beloruske znanstvene akademije Vladimirja Pičeta, člana akademije: Lěsika, Smoliča in Nekraševiča, razen teh pa še učenjake Pryščepaua, Adamoviča, Baličkega, Krakouskega, Cvikeviča in Savickega. Večina najboljših književnikov in literarnih kritikov je v ječi kakor n. pr. Aljahnovič, Dudar, Zarecki, Pušča, Lukavič in celo najboljšega beloruskega pesnika Janka Kupala. Mnogo izmed njih jih je že obsojenih na smrt, češ da so sejal mržnjo proti vladi. Z Jankom Kupalom in Ihnatouskim so postopali tako surovo, da so odpovedali njuni živovi. Zato se je Ihnatouski v ječi obesil, Kupala pa nevarno ranil in kmalu nato umrl.

Kupala je bil mehka, nežna beloruska duša, ki je bolehal na tuberkulozi. Četudi ni bil komunist, vendar se ni nikdar eksponiral proti boljševikom. Ali njim to ni bilo dovolj. Zahtevali so, da postane borbeni komunist. Ker tega ni storil, je padel kot žrtev v boljševiško ječo.

Janko Kupala je bil še razmeroma mlad. Narodil se je leta 1882. v bližini Vilna. Odkar je »Dom in Svet« prinesel kratek pregled beloruske književnosti, se je začel zanimati za slovensko pesništvo. Njemu kot pesniku narodnega prepoveda je bil najbližji Simon Gregorčič. Lansko leto na pomlad je nameraval priti zdraviti svoja pljuča v Slovenijo s českoslovanskim posredovanjem, a ga boljševiška vlada ni pustila.

Mnogo njegovih del iz zbirk »Zaľufka«, »Večna pesem«, »Uničeno gnezdo«, »San na Kurganu«, »Po življenjskih poteh« je prevedeno v nemški in francoski jezik. Tudi mi bi bili dolžni počastiti spomin tega malo znanega našega prijatelja s tem, da bi preveli nekaj njegovih del.

Seja občinske uprave celjske okolice

Na občinski seji, ki se je vršila v soboto zvečer, je župan g. Mihelič najprej dal v debato ustanovitev vodne zadruge, ki bi pospešila regulacijo Savinje in njenih pritokov, po končanih delih pa čuvala in izpopolnjevala regulacijske naprave. Take vodne zadruge obstoje v Banatu in Medmuri in občina je od njih dobila pravila, ki jih sedaj proučuje. O tej stvari se je razvila zelo živahna debata, v katero je posegalo več kot polovica navzočih odbornikov. Vsi so iz različnih vidikov pojasnjevali problem regulacije Savinje in pritokov in so izjavili, da se strinjajo z ustanovitvijo vodne zadruge. Ko bodo pravila sestavljena, se bo osnoval pripravljalni odbor.

Za finančni odsek je potem poročal g. Kukovec. Gostilničarska zadruga se je pritožila proti doplačilu na trošarino za vino za leto 1980, pritožba se odkloni in se zadruga lahko pritoži še na banski upravi. Popisnemu odboru, ki je imel mnogo dela, ker ima okoliška občina mnogo kmetijskih gospodarstev, se nakaže 10.000 dinarjev, ki jih naj odbor po lastni uvidenosti razdeli med popisovalce. Olepševalnemu društvu, ki bo zasadiło Jožefov hrib ter podaljšalo Askerčovo ulico s platanami, se nakloni 3000 dinarjev. Za cesto pod Jožefovim hribom, ki jo bo občina z mestno občino uredila, se napravi proračun 80.000 Din. Na Jožefovem hribu in v Zavodni se bodo napravili potrebni kanali. Nekaterim društvom se naklonijo manjše podpore. V daljšem govoru razlaga nato župan, kako stoji zadeva v gradnjo palače OUZD. V daljši debati zahteva več odbornikov, naj občina zaslavi vse svoje sile, da bo OUZD, ki ima na celjskem področju več zavarovancev kakor Maribor, zidal v Celju primerno palačo. Soglasno se sklone, da naj župan ter odborniki g. Kukovec ter g. Hrastnik z zastopniki mestne občine v Ljubljani in v Zagrebu osebno intervenirajo. Za cesto v Lise se po poročilu referenta g. Strenčana določi 30 kubičnih metrov dobrega gramozja, da se ta važna cesta temeljito popravi. Po nekaterih slučajnostih je bila seja zaključena.

Pismo iz Šmartnega pri Litiji

Kako potrebno je, da imajo posamezne vasi svojo ročno brizgalno, se je pokazalo pri zadnjem požaru na Bregu; pred prihodom šmartinske požarne brambe je požar lokaliziralo domače prebivalstvo s svojo ročno brizgalno. Gašenje pri tem požaru je vodil načelnik našega gasilnega in reševalnega društva šolski upravitelj g. Makso Kovačič. Revizorji še niso končali svojega posla. Oddali pa so svoje delo že popisovalci, ki so vršili svojo dolžnost po obirni naši občini.

Gričarjev Lado se je te dni zelo odrezal, ker je postavil na koncu vasi proti Mali Kostreljici javno stražo: moža v viteški opravi. Vse hodi gledat to čudno srednjeveško prikazen.

Umrli so po Veliki noči g. Franc in ga. Ivanka Knaflič, ga. Marija Hostnik, g. France Zavrl, oče kresniškega postajenačelnika, v nedeljo je pa preminul dobri mladenič g. Viktor Kolar, sedlarski pomočnik iz Šmartna, pokopali suvo ga ob veliki udeležbi vseh v ponedeljek popoldne. Na Polniku je smrt ugrabila agilnega trgovca g. Hinka Humra v najlepši moški dobi.

Težko je obol el g. Jakob Škoda, starejši kolarski mojster, obč. odbornik in posestnik na Ušlju; moral se bo podvreči operaciji, ter je že v javni bolnici v Ljubljani. Marljivemu obrtniku želimo skorajšnjega okrevanja.

Toča. Na Javorju je 27. t. m. dopoldne med močnim grmenjem padala debela toča. Zares nenavaden vremenski pojav.

Razgrajču Ignacij Trstu je sodišče prepovedalo za dobo dveh let obiskovati javne lokale, osobito krčme in točilnice.

V grajskiškem gozdu pod Bogenšperkom je pretekli dni pogorel velik kompleks gozda. Kako je ta ogenj nastal, ni še dognano. Ogenj so udušili okoličani.

Hrastnik

Krajevna protituberkulozna liga v Hrastniku priredi v okvirju letošnjih protituberkuloznih dni v nedeljo 3. maja t. l. ob 17. uri v Narodnem domu poučno predavanje v zvezi s predvajanjem filma o jetiki. Vstop prost.

To so popolnoma nepotrebne skrbi...

Kadar se zgodaj spomladi trenutno solnce smehlja z jasnega neba, a potem se zopet nepričakovano ulije ledena ploha, tedaj se bojite za Vašo nežno kožo. Ali to so prav nepotrebne skrbi! Elida Creme de chaque heure varuje in neguje Vašo kožo in pokrije obraz in roke s povsem fino skoraj nevidljivo kopreno. Potem naj bo zunaj še tako nestanovitno vreme — Vaša koža ostane nedotaknjena, vedno enako plemenita in nežna — kajti Elida Creme de chaque heure jo varuje in neguje.

ELIDA CREME DE CHAQUE HEURE

Kultura

Samson. Oratorij Samson spada med one instrumentalno-vokalne skladbe, ki prinese na koncertni oder dejanje in ga tam razvijejo. Je to popolnoma dramsko delo, ki bi se moglo skoro celo vprizoriti na gledališkem oderu. Händel je to glasbeno formo izoblikoval do popolnosti. Mnogi poznejši oratoriji so zapustili načelo, da naj se v njih vrši dejanje in so bolj razgrabljače ali pripovedujoče vsebine. Samsona pa preveja skozi in skozi svež duh borbe med pravovernim Izraelskim ljudstvom in neverniki Filistejci. V tem boju je Samson redno zmagal in bil strah in trepet Filistejcev. Toda končno je podlegel, ne njihovi moči, temveč ženski zahrbtnosti in zvižaji. Z lasmi izgubi svojo čudovito moč, postane ujetnik Filistejcev, ki ga oslepe in zasužnjijo. Tu pričenja Händel. Samson je tenor, z njim sta ves čas Mikah in Manoah (alt in bas), oboje Izraelca in voditelja Samsona ter zbor Izraelcev. Druga stranka je Harafa (bas), nadut in našoperjen Filistejski junak, ter zbor Filistejcev. Vsa simpatija je na strani Samsona. Nekako med obema strankama se spočetka pokaže Dalila (sopran), pozneje pa pride odločno na stran Filistejcev. Tragedija konča s smrtjo Samsona in več tisočev Filistejcev. Toda vera Izraelskega ljudstva v njihovega edinega Boga pomaga tudi preko tragičnega konca Samsonovega in oratorij konča s slavnicco na čast Boga. »Sloga« bo 4. maja zvečer z izvedbo tega oratorija predstavila Händla, ki je pri nas kaj malo znan. Koncert se prične ob 8. uri zvečer v Unionu.

V včerajšnje poročilo o Slehniku se je med drugim vrinila nerodna pomota, ki jo je pozoren čitatelj zavoljo konteksta gotovo že sam odkril; v drugi koloni v šesti vrsti od zgoraj se stavek pravilno začne: »Zlasti predigri (ne pa: prologu) in pa koncu, ki sta ob najbolj daleč dvignjena od realnosti...«

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Drama

Začetek ob 20. uri zvečer.

Sreda, 29. aprila: »Pri belem konjicku«. Red A. Četrtek, 30. aprila: »Slehernik«. Predstava v operi. Red D.

Petek, 1. maja: Zaprt.

Opera

Začetek ob 20. uri zvečer.

Sreda, 29. aprila: »Oj ta prešmentana ljubezen«. Premijera izvirne opere. Izven. Četrtek, 30. aprila: »Slehernik«, dramska predstava. Red D.

Petek, 1. maja: Simfonični koncert v Unionski dvorani. Izven.

NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU
Sreda, 29. aprila. Zaprt.

Četrtek, 30. aprila ob 20. uri: »Cirkuška princesa« ab. C. Kuponi.

Petek, 1. maja: Zaprt.

Sobota, 2. maja ob 20. uri: »Odgodena noč. Zadnjič. Cene od Din 12 do 2.

PTUJSKO GLEDALIŠČE

Ponedeljek, 4. maja ob 20. uri: »Cirkuška princesa«. Gostovanje mariborskega gledališča.

Ouida:

Farnmor

Roman

59

Nellu je kar sapo zaprilo pri tem nepričakovanem ogovoru. Zardel je do ušes in v zadregi povslel oči. V jasni mesečini je Farnmor proučeval mladeničeve poteze in videl mu je v dno srca. Nehote se je prezirno nasmehnil. Mladeničev značaj mu ni ugajal. Za prezirno mlade ljubezni ni imel zmisa. »In,« je nadaljeval brezobzirno, »ali smem vprašati, na čem zidaš svoj roman, s kakšno pravico ga sploh zidaš?«

Ognjena rdečica je izginila z mladeničevega obličja — nato je smrtno prebledel. Še sam se je komaj zavedel svoje ljubezni in šele to nenadno, brezsrčno vprašanje je obudilo v njem pravo spoznanje.

»Pravico?« je ponovil z obotavljanjem in nemirno. »Nikake pravice nimam, gospod; komaj majhno upanje.«

»Majhno, praviš. Torej upanje je?«

»Kdo ga nima, kadar ljubi?« je zamrmral Caryll komaj slišno.

»Torej si mnenja, da ti je Lucilia naklonjena?«

Hladna in brezobzirna so bila ta vprašanja, toda tako ukazovalna, da je mladenič moral odgovarjati.

»Da — ne — ne vem — ne morem nič reči,« je s težavo izustil. »Prijazna je z menoj, toda to je z vsakomer. Rada me ima, to vem, toda morda samo kot brata.

Ščasoma pa — mislim — da —«

»Dovolj,« ga je s hladnim smehom prekinil Farnmor. »Vidim, da domnevaš, da moreš upati. Če je tvoje upanje utemeljeno ali ni, bo čas pokazal. Zdaj pa te vprašam: ali si že kaj govoril o ljubezni z mojo varovanko in brez mojega dovoljenja?«

»Niti besedice; prisegam. Zatajeval sem se in molčal, ker sem se bal s kakšno besedo oskruniti njeno čisto otroško dušo.«

Ta odgovor je stricu ugajal. Ohola, zaničljiva nevolja, s katero je podiral upanje zaljubljenega mladeniča, se je nekoliko poglobila. Molčal je in korakal gori in doli nekaj minut. »Ako bi bil izbral svoj bratovski položaj do nje brez mojega dovoljenja, da bi si pridobil njeno naklonjenost, tedaj bi ti bil to štel v zlo. Tako pa boš imel v meni pokrovitelja, če se bom uveril, da ti je Lucilia naklonjena. Toda tu moram staviti en pogoj.«

Lionel je molče povslel glavo. Farnmor je bil njen varuh in je imel pravico tako govoriti.

»Čuješ, stavim ti pogoj,« je ponovil lord. »Za čas dveh let ti prepovedujem, da ji govoriš o tvoji ljubezni in da sploh poskušaš si pridobiti njeno ljubezen. Po dveh letih bo že v starosti, ko bo vedela, kaj hoče. Do tedaj bo imela o svetu več pojma, kakor ga ima sedaj. Tedaj govori z njo. In če se bo pokazalo, da je bilo tvoje sedanje upanje utemeljeno, skratka, če bo ona videla v tebi svojo srečo, se jaz ne bom upiral tvoji želji. Daj mi besedo, da se boš do tedaj zatajeval. To zahtevam od tebe.«

Nello se je trenutek časa obotavljal. Dve leti! Zdelo se mu je večnost; toda uvidel je, da je Farnmorova zahteva pravična, zato je zaupno obljubil, kar je stric od njega zahteval.

»Dobro,« je nadaljeval Farnmor, »medtem bom poskrbel za tvojo bodočnost, da boš v takem položaju, da boš mogel dostojno preživljati Lucilio, če te bo vzela za moža. Ne bom te podprl samo z denarnimi sredstvi, ampak bom tudi svoj vpliv uporabil, da se povzpneš na primerno mesto.«

Mladi Caryll je začudeno in neverno pogledal strica. Svojim ušesom ni verjel, končno pa se mu je začel burno zahvaljevati.

Farnmor ga je prekinil sredi govora. »Ni treba, da se mi zahvaljuješ,« je rekel mrzlo. »Ne zaslužiš moje zahvale. Kar nameravam napraviti v tvoje dobro, ne napravim zaradi tebe, ampak zaradi nje.«

Te besede so delovale na mladeniča kakor leden curek, zakaj njegova hvaležnost je bila iskrena. Vkljub svojemu razočaranju pa je opazil v Farnmorovem mirnem in trdnem glasu odmev neke siloma potlačene bolesti. Zato je s samozatajevanjem premagal boječnost, in sledeč svojemu nagonskemu občutku, je rekel:

»Ali vas smem še nekaj vprašati, lord Cecil?«

»Seveda,« je rekel Farnmor, ki se je že okrenil, da bi odšel.

»Ali je popolnoma v skladu z vašo željo to, da postane Lucilia moja žena? Morda ste v svojem srečju proti temu?«

Svečanosti na otoku Krku

Otok Krk obiskujejo ljubljanci zelo radi in veljajo tam za dobre goste. Te dni so se vršile slovesnosti desetletnice osvobodjenja in ujedinenja in so potekle nad vse lepo in dostojno. Vršile so se akademije Sokola in gimnazijske mladine in so bile naravnost oblegane. Krasne iluminacije javnih poslopij in obale so dale lepim pomladanskim nočem čarobno lice. V nedeljo je bilo svečano odkritje spominske plošče na Frankopanovi trdnjavi ob navzočnosti partisočglave množice iz celega Krka, zastopnikov vlade, vojske in sokolstva. Nato je sledilo razvitje prekrasnega sokolskega prapora društva Krk. Kurnoval je praporu savezni podstarešina E. Gangl, ki je bil nad vse priščno pozdravljen. Dan je bilo slavlje še veličastnejše, je prispel na Krk naš novi mogočni luksuzni parnik »Prestolonaslednik Petar«, kar je izzvalo nepopisno navdušenje. Napredek naše trgovske mornarice v liva opravičeno vero v boljše bodočnost našemu Jadranu in zavist naših nasprotnikov, ki jim ni več naše delo in vztrajnost našega napredovanja in konsolidacije države.

Prekrasen spomladanski dan je mnogo pripomogel k lepim slovesnostim, da je narod lahko svobodno zaražal na svobodnih tleh. Želimo dragim otočanom, mrtvi straži našega Jadrana najlepših uspehov za bodočnost.

Nezvesti prijateljci je hotel obraz izpačiti

Obsojen na do smrtne ječe.

V ponedeljek se je vršila pred velikim senatom v Zagrebu glavna razprava proti 43 letnemu kočijažu Ivanu Sepeucu iz Zaloge pri Ljubljani, katerega je državno tožilstvo obtožilo zaradi umora Slovenke Marije Čelofige. Sepeuc je pri zaslišanju na dolgo in široko govoril o svoji preteklosti, dočim je bil zelo kratak na vprašanja o umoru samem. Povedal je kako se je ločil od svoje žene in nato živel z Marijo Čelofigo, kateri je dal v shrambo ves svoj denar, ki ga je zaslužil. Kočijaž je menil, da je Mariji izročil okoli 85.000 Din. Kmalu je pa opazil, da ga vara in se je z njo sprl ter zahteval svoj denar nazaj. Marija mu denarja ni izročila in ji je kočijaž rad tega grozil, da bo z njo temeljito obračunal. Zaradi teh groženj je bil obsojen enkrat na mesec dni zapora, drugič pa na 4 dni zapora. Končno mu je Marija izročila njegove stvari, glede denarja mu je pa rekla, naj se obrne na neko hranilnico v Mariboru, kjer je denar vložila. Kočijaž so v Mariboru, ko je prišel po denar, pojasnili, da je ves denar že dvignjen. Obtoženec je priznal, da je nož, s katerim je Marijo napadel, njegov, da ga je pa vzel seboj slučajno. Priče so pa izjavile, da je imel namen Marijo umoriti.

Ko se je vrnil iz Maribora v Zagreb je hotel razčistiti s svojo prijateljico zadevo glede denarja in je povabil Marijo na sestanek. Marija se ga je pa ogibala. Dne 15. februarja je Marijo srečal v bližini gostilne, kjer je služila. Ko ga je zagledala je pospešila korake. Zaklical je za njo: »Kaj bežiš, kdo ti kaj hoče!« »Tedad se ji je približal. Marija je začela kričati na pomoč, kočijaž je pa zamahnil z nožem in jo težko ranil na glavi. Pred sodniki je izjavil, da ni imel namena Marijo umoriti, nego samo izpačiti ji obraz, da bi se ga za vedno spominjala. Sodnik je obtožencu pojasnil, da mu je hotela Marija izplačati 8000 Din, samo da bi jo pustil v miru. On ji je pa rekel, da mu ni do denarja, temveč do nje, ker je vanjo tako zaljubljen, da brez nje ne more živeti. Priče so tudi potrdile da je Marijo kočijaž čakal več dni, ko se je vrnil iz Maribora, da bi z njo z nožem obračunal. Državni tožilec je obirno dokazoval, da je Sepeuc imel namen po zrelem prevdanku umoriti Marijo Čelofigo, narkar je bil Sepeuc obsojen na do smrtne roko. Še predno ga je sodnik vprašal, ali je z obsojbo zadovoljen, je Sepeuc razburjeno vzkliknil: »Nisem zadovoljen, vložil bom priziv in revizijo.«

Obup razbojnikove matere

Razprava proti razbojniku Mediću

V ponedeljek se je nadaljevala razprava proti razbojniku Todoru Mediću v Sibeniku. Ta dan je vladalo za razpravo izredno zanimanje. Dvorana je bila popolnoma zasedena. Prvi je bil zaslišan Filip Genda, kateremu so lani pogoreli dve hiši in skedenj. Obtožnica trdi, da je požigalec Todor Medić. Priča je podrobno popisal, kako je nastal požar. Povedal je tudi, da so razbojniki vrgli v njegov vodnjak neki strup, da bi zastrupili vso rodinjo.

Nato je bila zaslišana Medićeva mati Stevanija. V sodni dvorani je prišlo do dramatičnega prizora. Nesrečna žena je stopila v dramatično oblečena v staro ponošeno kmečko obleko z belim robcem na glavi. Bila je onemogla in izčrpana. Todor Medić, ki je dotlej sedel na klopi, je vstal, šel materi nasproti, jo objel in hotel poljubiti. Nesrečna žena, ki je kot mati že mnogo pretrpela, je zavrnila poljub in začela jokati. Medić je pa sedel zopet na klop. Pred predsednikom senata je stara mati izjavila, da ne bo pričala proti sinu. Ko je zapuščala dvorano, ni mogla sina več pogledati, in ko je bila obupen jok. Med tem prizorom so jokale tudi na hodniku, so še slišali v sodno dvorano njen vse žene v dvorani. Nesrečna razbojnikova mati je vzbudila sočutje pri vseh.

Lani je Todor Medić napisal celo pesem, v kateri preti orožnikom, da jih bo ubil, če ga bodo skušali ujeti. To pesem je postal po nekem seljaku starišini sodišča v Kostanjih. Medić je priznal, da je spisal to pesem. Pri nadaljnjem zaslišanju je podrobno opisal svoje hajduško življenje, ni pa hotel povedati, s kom se je družil in kje se je skrival po begu iz šibeniške ječe. Razprava je bila nato prekinjena. Včeraj je prišel na vrsto zločin o umoru orožnika Zekića, katerega je po obtožnici izvršil Medić. Kot edina priča je bila zaslišana Medićeva sestra Sava.

Jz Dravske banovine Maribor

d Banska uprava razglašala: Urugvajska republika je imenovala za svojega častnega podkonzula na Sušaku g. A. Ivanoviča. Naša vlada je novemu podkonzulu izdala eksekvatur.

d Kr. banska uprava razpisuje v območju sreskega cestnega odbora v Radovljici službeno mesto banovinskega cestarja, in sicer za cestno progno od km 6-815 do km 10-450 na banovinski cesti Javernik—Rečica—Zagorice in za progno od km 0-00 do km 1-825 na banovinski cesti Bled—Zasip. Prošnje je vložiti najkasneje do 15. maja 1931 pri sreskem cestnem odboru v Radovljici.

d Važno za lastnike italijanskih triptikov. Avtomobilski klub opozarja s tem lastnike italijanskih triptikov, da pazijo pri povratku iz Italije, da jim italijanske carinske oblasti ne zaključijo triptika, ako to sami izrečno ne žele. V zadnjem času se ponovno dogaja, da posamezni organi italijanskih carinskih oblasti iz nepoznanih razlogov zaključujejo še veljavne triptike, to celo proti izrečni želji lastnikov, s čimer utrpel slednji škodo, ker so primorani nabaviti si nove triptike. Obenem so naprošeni prizadeti v takem slučaju nemudoma javiti tajništvu Autokluba v Ljubljani, Kongresni trg št. 1, I.

d Volna, bombaž, nogavice in pletenine v veliki izbiri pri Karlu Prelogu. Ljubljana, Zidovska ulica 4 in Stari trg 12.

d Občina Slatina Radenci šteje po ljudskem štetju z dne 31. 3. t. m. 155 hiš za stanovanje (l. 1921. 143 hiš), 154 družin (l. 1921. 130), 674 prebivalcev, od tega 321 moških in 353 ženskih. Število prebivalcev je narastlo od leta 1921. za 81 oseb.

»P A N« OVRATNIK VEDNO ČIST BREZ PRANJA. 943-1

d Pevsko društvo »Sava« ima 10. maja izlet v Iški Vintgar. Zbirališče na Poljanskem mostu, od koder se odpeljejo izletniki z avtobusom točno ob 7. uri do Dolenjskega mostu, kjer se pridružijo tam zbrani udeleženci in na to do Iške vasi. Povratek z večernim vlakom iz Škofljice. Prijave sprejemata do 3. maja tovariša Drago Vrhovec in France Pavlica.

Obledele obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna Jos. Reich. 398—2

d Vremensko poročilo. Včeraj je kazal barometer v Ljubljani 759,7, termometer 6,2, relativna vlaga 82%, tiho, oblačnost 10, dež (1,6 mm), v Mariboru je kazal barometer 757,9, termometer 7,6, relativna vlaga 84%, tiho, oblačnost 3, dež (6,2 mm). Drugod je bilo vetrovno in večinoma oblačno ter deževno. Vsa opazovanja ob 7. uri zjutraj. Najvišja temperatura je bila v Ljubljani 15,8 (5,4), v Mariboru 12,8 (5,8), v Zagrebu 19,4 (7,4), v Beogradu 22,6 (8,6), v Sarajevu 21,5 (7,3), v Skoplju 22,4 (8,4), v Kumboru 20 (12,6), v Splitu 18,4 (12,2), na Rabu 19,4 (10,2), na Visu 18,8 (9). V oklepajih so označene najnižje temperature.

Pijte original »CHABESO«. 1114

d Neznana utopljenka. Drava je naplavila na levem bregu pri Sv. Marku niže Ptuj troplu neznane ženske, ki je ležalo že delj časa v vodi. Utopljenka je 160 do 165 m visoka, na eni nogi je imela obut visok, črn čevljar na zadrgo, gornji del čevlja od klobočevine, na novo potemplan, nogavice črne, okoli vratu pa črn črtast trak, ki je najbrže od ostanka od obleke.

d Iz kaznilnice pobegnil. Iz kaznilnice v Stari Gradski je pobegnil 28-letni Franjo Rožman, rodno iz Tržišča, srez Novo mesto.

d Vloma tatvina v Ločah. V Ločah, srez Koprivnice, je bilo vlomljeno v trgovino Aleksandra Weischa. Vlomilec so odnesli več zlatnine in srebrnine, perila in obleke v skupni vrednosti 3600 Din.

Površnike, obleke in vsa druga oblačila za gospode in deco nudi v največji izbiri trvdka J. MAČEK, Ljubljana, Aleksandrova c. 12. 998

Ljubljana

Sreda, 29. aprila 1931: Peter. Pravoslavni: 16. aprila: Agapija.

Nočno službo imata lekarni Sušnik na Marjinem trgu in Kuralt na Gospodarski cesti.

■ Pozor veslači na Ljubljani! Terenska tehnična sekcija za regulacijo Ljubljane objavlja: Zaradi regulacij del v Ljubljani se odvaža skoraj vsa voda po Gruberjevem prekopu. Zato vrnice v tem prekopu bodo zato pri vsaki nekoliko večji vodi manj ali več dvignjene ali tudi odprte, kar bo vplivalo na brzino odtekanja se vode. Veslači na Ljubljani se zato opozarjajo na nevarnosti, ki iz tega izvirajo, posebno v progii od odcepitve Gruberjevega prekopu do mestnega kopališča na Ljubljani, zato naj se vedno prej prepričajo, kako je z brzino vode v Gruberjevem prekopu, da se prepreči nesreče. Obenem se občinstvo opozarja, da je prehod preko mostiča zatvornice pri Gruberjevem prekopu strogo prepovedan. V to svrhu je mostič dobro zagrajen. Proti vsem, ki bi se na zatvornici zalotili, se bo kazensko postopalo.

■ Iz bolnice. Enoletna hči dnarice iz Zgoranj Lok, občina Češnjica v kamniškem srezu, Tončka Zavbi je padla s klopi in si poškodovala desno nogo.

m Prebivalstvo Maribora in okolice. Sedaj so znani rezultati ljudskega štetja ne samo v Mariboru, ampak tudi v vseh okoliških občinah. Ker se predmetne občine, ki so najtesneje združene s pravim mestom, združujejo z Mariborom v neločljivo celoto, bo zanimalo vsakogar, kakšen je prav za prav ta celotni ali veliki Maribor. Ako prištejemo k celotni enoti le najneposrednejše okolico, t. j. Studence, Novo vas, Tezno, Pobrežje, Krčevino in del Košakov, dobimo tako 47.271 prebivalcev, če pa štejemo še ostali del občin Radvanje, Košaki in Rošpolj, ima Maribor s svojo okolico po sedanjem ljudskem štetju točno 50.537 prebivalcev in med njimi, skupaj s tujimi državljani, samo 2837 Nemcev po materinskem jeziku. Seveda pa moramo k temu prišteti še 15 do 20 tisoč mladenčev, zastrupljeni z nekdanjim nemurštvom, ki pa polagoma vendarle ginejo. Največja okoliška občina so Studenci s 4335 prebivalci, slede pa po velikosti: Pobrežje s 3965, Košaki z 2253, Krčevina z 2159, Radvanje z 2006, Tezno s 1695 in Rošpolj s 1007 prebivalci. Če bi se tedaj okolica priključila mestu, kar bi bilo naravno, bi štel Maribor preko 50.000 duš, med katerimi se peščica 2800 pravih Nemcev docela izgubi.

m Poroke. Pretekli teden so se v Mariboru poročili: Bela Horvat, učitelj in gđ. Marija Rökova, učiteljica; Matija Naprotnik, posestnik in gđ. Kristina Fahnogova, hči posestnika; Franc Teichmann, mizar in gđ. Alojzija Krajučeva, zasebnica; Srečko Peer, slaščičar in gđ. Marija Resnikova, prodajalka; Jakob Klobasa, posestnik in gđ. Ana Zamudova, trgovka; Alojzij Tratinik, prevoznik in gđ. Albina Rušova, zasebnica ter Konrad Ferš, tesar in ga. Marija Hergova, ovdovela Tementova, posestnica. Bilo srečno!

m Iz gledališča. Jutri v četrtek se bo ponovila Kalmanova priljubljena opereta »Cirkuška princesa« za abonente C in kupone. V soboto se bo zadnjič uprizorila zabavna burka »Odgodena noč«. Cene 2 do 12 Din. V nedeljo zvečer bo premiera Szirmajeve opere »Kavalir Miško«. Režira g. D. Truhovič, dirigira g. L. Herzog.

m Trstenjakova razstava. Razstava slik akad. slikarja Trstenjaka v veliki kazinski dvorani je vzbudila v Mariboru veliko zanimanja in lepo število umetnin je že prodanih. Odprta bo do 1. maja.

m Program turneje. Pevski zbor naše Glasbene Matice bo v soboto zvečer nastopil v veliki dvorani pivovarne Union z istim programom kakor na svoji nedavni turneji po Srbiji.

m Solnograški nogometaši v Mariboru. V soboto 2. in v nedeljo 3. maja gostuje v Mariboru Salzburger Atletik Sportklub. Prvi dan bo igral s ISSK Mariborom, drugi dan pa s SK Rapidom.

m Velika kolesarska dirka. Mariborski kolesarji bodo priredili v nedeljo 3. maja kolesarsko dirko okoli Pohorja. Proga je dolga približno 200 km. Start ob 6. uri zjutraj pri vodovodu na Teznu.

m Otvoritev teniške sezone. V nedeljo 3. maja bo na teniškem igrišču SK Rapida v Ljudskem vrtu prva teniška tekma med Grazer Atletik SK in SK Rapidom.

Radi kvalitete in cene — samo »Karo čevlje!« 985

m Smrt Ivana Gorupa. V ponedeljek zvečer je v svojem stanovanju na Koroščevi cesti št. 34 umrl splošno znani trgovski zastopnik Ivan Gorup, star 61 let. Na njegovo izrečno željo ga bodo pokopali v sokolskem kroju.

m Regulacija Nasipne ulice na Pobrežju. Pobrežka občina je te dni nakupila parcelo za regulacijo Nasipne ulice. Ulico bodo pričeli regulirati že v maju.

m Usmiljenim srecem! Uboga vdova, ki mora skrbeti za 3 male otroke, četrtega pa pričakuje, je brez premoženja in brez dohodkov, se priporoča za kakršnokoli podporo! Darove sprejema naše uredništvo na Aleksandrovi c. 24. Tam je na razpolago tudi njeno ime.

m Lahkomiselno potovanje. Trafikant Maks Turnšek v Nazarjih je poslal v soboto 41-letnega hlapca Antona Blaža v Mozirje po tobak in mu dal 2000 Din, da ga plača. Blaž je poslušal in šel, spotoma pa ga je premotil vrag in namesto po tobak v Mozirje je odšel v Celje in od tam v Maribor. Za Turnškov denar se je od vrha do tal na novo oblekel, ostrigel, obril in bil je sploh docela nov človek. Da bi pozabil na preteklost, je svojo staro obleko sploh zavrgel. V Mariboru si je privoščil v veseli ženski družbi še vino, a imel je naposled še smolo. Iztaknili so ga in — aretirali. Pri njem so našli še krog 800 Din. Oddan bo sodišču.

m Tatvina kolesa. Ignaciju Lesjaku, pekovskemu vajencu pri Jakobu Kocenu, je včeraj zjutraj neznanec ukradel izpred mestne ubožnice v Slovenski ulici, kamor je nesel kruh, kolo vredno 800 Din.

m Drage priče. Kakor smo poročali, je bilo v procesu proti morilecem financarja Janka Resnika zaslišanih preko 100 prič. Dobile so skupno 6353 Din prihrane.

m Nesreča zaradi šale. V Radvanju so se včeraj za šalo ruvali dečki. Pri tem pa je nekdo tako nesrečno sunil 12-letnega Alojzija Pešnika, da si je pri padcu zlomil desno nogo pod koleno in so ga morali odpeljati v bolnico.

m Padec s senika. V Spodnjem Radvanju je padel včeraj s senika 30-letni železničar Jože Zorman in si zlomil levo nogo pod koleno. Zdravilo ga v bolnici.

m Avto povozil otroka. V ponedeljek popoldne je v Krčevini neki avto povozil 4-letnega sina policijskega stražnika Kokoja. Otroka so prepeljali v bolnico.

m Odgon. Avstrijske oblasti so v ponedeljek izročile naši policiji hlapca Filipa Hostnika, katerega zasleduje okrožno sodišče v Celju zaradi tatvine.

m Obsojen požigalec. Včeraj je mali senat tukajšnjega okrožnega sodišča sodil kmečkega fantu Jakoba Petka iz Ključarovec, ki je bil obtožen, da je 26. januarja t. l. iz maščevanja zažgal gospodarsko poslopje posestnika Josipa

Bukovca v Vičanskem dolu. Ker pa so gasilci še ob času prihiti gasili, je zgorela le slamanata streha poslopja in je lastnik utrpel le 17 tisoč Din škode. Petek se je izgovarjal, češ da je bil zmeden. Sodišče ga je zaradi raznih olajševalnih okoliščin obsodilo le na 1 leto in 6 me secev ječe.

m Aretacije. V ponedeljek so bili aretirani: Ivan C. radi prodaje sumljivega blaga; Mihael G. radi razgrajanja in Anton B. radi splošnega suma.

Celje

* Svečana izročitev orožja rekrutom celjskega 39. peš. polka. Danes se je v Celju prvič na svečan način izročilo orožje novim rekrutom. Zjutraj je prišla vojaška godba iz Maribora in na dvorišču vojašnice Kralja Petra svirala voljakom, ki so se postrojili in čakali prihoda polkovnega komandanta. Ko je komandant g. polkovnik Kostić prišel, so ga vojaki pozdravili in stali v strumnih vrstah. Komandant jim je v lepem govoru razlagal pomen svečanega čina. Po njegovem govoru so vojaki trikrat vzkliknili Nj. Vel. kralju, godba pa je zaigrala državno himno. Nato so vojaki v vrstnem redu pristopili ter od svojih četnih komandirjev sprejeli orožje. Na enak način se je izročitev vršila uro pozneje v vojašnici Kralja Aleksandra.

* Ljudsko vseučilišče. V ponedeljek zvečer se je vršilo zadnje predavanje v tej sezoni. Predaval je g. ravnatelj Gavro Gomišek o miselnosti evropskih narodov. Predavatelj je na prav spreten način razdelil evropske narode v štiri velike kroge, romansko-umetniškega, anglosko-tehničnega, germansko-znanstvenega ter slovansko-moralnega ter je na podlagi te razdelitve očrtal različno duševnost narodov. Poslušalci so predavatelja nagradili s toplim aplavzom.

* Predavanje v Obrtnem domu. V soboto dne 2. maja ob 20. uri v dvorani Obrtnega doma, vhod iz Vodnikove ulice, predavanje g. Ogrina načelnika Zavoda za pospeševanje obrti o važnih obrtnih zadevah.

* Občni zbor savinjske podružnice SPD v Celju. V soboto se je vršil 37. občni zbor Savinjske podružnice Slovenskega planinskega društva. Zbor je otvoril in vodil predsednik g. sv. Tiller. Osrednji odbor je zastopal gosp. dr. Senjor. Članov je bilo zelo malo. Predsednik se je spominjal lani umrlih zaslužnih planincev, dolgoletnega predsed. podružnice Frana Koebeka, ustanovnika Petra Majdiča ter bivšega tajnika učitelja Zdoška. Zahvalil se je za podpore, ki so jih dali Banska uprava, Zveza za tujski promet v Mariboru, Celjska posojilnica, Celjska mestna hranilnica, celjska mestna občina in g. Majdič. Lani sta se otvorili dve novi kočji, in sicer Koebekov dom na Korošici in kočja na Golteh (Mozirske planine). Vsega ima sedaj podružnica v oskrbi osem planinskih koč. Uresničila se bo želja, da se postavi v Logarski dolini velika matična stavba poleg obeh že obstoječih koč. Tajniško poročilo je podal g. Kranjc, blagajniško pa gospod Vrtovec; denarni promet je znašal lani 800.000 Din. Za zimsko-sportni odsek je podal izčrpano poročilo g. Kopinšek.

* Smrtna kosa. V ponedeljek je v ljubljanski bolnici umrl gosp. Kamilo Gradišnik, carinski uradnik, star 36 let. Pokojni je bil sin znanega šolnika pokojnega Armina Gradišnika in brat učitelja g. Stanka in lekarnarja gosp. Fedorja Gradišnika. Pred vojno je študiral medicino, po prevratu pa je stopil v carinsko službo in je bil nazadnje carinski uradnik na Rakeku. Truplo so prepeljali v Celje in bo pogreb danes ob 17. uri iz mrtvašnice okoliškega pokopališča. Težko prizadeti rodnihi iskreno sožalje. — V javni bolnici je 27. t. m. umrl 36letni hlapec Stigar Franc iz Smihela pri Mozirju, 28. t. m. je umrla 77letna Gaberšek Cecilija, prevzitarica z Ostrožnega.

* Gostovanje ljubljanske opere. V nedeljo 3. maja bo po dolgem času zopet gostovala ljubljanska opera v Mestnem gledališču. Predvajali bodo priljubljeno Smetanovo opero »Prodana nevesta« pod taktirko g. Neffata ter z go. Gjungenac v naslovni vlogi. Predprodaja vstopnic in knjižarni Gorjanc & Leskovšek.

* Koroški klub pododbora Celje ima svoj sestanek v soboto 2. maja ob 20. uri v klubovi sobi hotela »Evrope«.

* Protituberkulozna predavanja priredi celjska Protituberkulozna liga v nedeljo 3. maja ob 10. uri v Mestnem kinu. Predvajal se bo tudi film, Vstopnice ni.

* Koncert »Ojke« v Gornjem gradu. V nedeljo 3. maja priredi pevsko društvo »Ojka« iz Celja pevski izlet v Gornji grad, kjer bo ob 15. uri v škofijijski palači priredilo koncert z bogatim in izbranim sporedom. Na ta koncert se opozarjajo prebivalci Gornjemu gradu bližnjih krajev.

* Gasilsko društvo dobi svoj prapor. Ob proslavi 60letnice društva bodo nekatere celjske dame poklonile gasilnemu društvu prapor. Prišpevke sprejemata ga. Stermecki ter ga. Jelencova.

* Šoferski izpiti in pregled motornih vozil, ki letos še niso bila pregledana, se bodo vršili v soboto 2. maja ob 11. uri pred poslopjem sreskega načelstva in to za mesto Celje ter za celjski srez.

* SK Celje javlja, da se bo tenišče v parku otvorilo 1. maja. Člani in igralci naj se čimprej prijavijo v trgovini Fischer in drug. — Odborove seje bodo odslej vsak torek ob 20.30 v kolodvorski restavraciji.

* Najdba. 25. t. m. je bila na okopih najdena črpalka za olje. Dobi se na policiji.

* Nezgode. 25letnega posestnikovega sina Fermeto Ivana iz Kleč pri Sv. Petru pod Svetimi gorami je v soboto nekdo zahrbtno napadel z motiko in ga hudo poškodoval. — V Pleši pri Zidanem mostu je v soboto neki avto povozil 9letnega rudarjevega sina Galeta Franca. Kolesa so šla fantu čez treh. — 40letni Pospel Ivan iz Vitanja si je pri padcu zlomil levo nogo. — Vsi ponesrečenci se nahajajo v celjski bolnici.

* Velika tatvina. Iz stanovanja zobozdravnika Sadnika na Krokovem trgu je v nedeljo, ko ni bilo razen kuharice in sobarice nikogar doma, bilo pokradeno mnogo obleke, perila in vrednostnih predmetov v skupni vrednosti 14.300 dinarjev. Ker je sobarica isti dan brez sledu izginila je padel sum nanjo.

Bik ga je popadel

Huda nesreča zidarskega mojstra

Guštanj, 28. aprila.

Pri posestniku Ravnjaku v Kotljah se je dan pripetila nenavadna nesreča, ki bi kmalu zahtevala človeško žrtv. Gospodar se je namreč namenil, da popravi lesene stropne v hlevu z zidanimi oboki. Dogovoril se je z zidarskim mojstrom g. Hvalejem radi oddaje del. Imenovani je prišel, da si ogleda dela. Vstopil je v hlev brez domačega gospodarja. Ko je pristopil k plemenskem biku, ki je precej divji, ga je la vrgel z glavo v jaso, skočil na njega ter ga s sprednjima nogama in rogovi preobračal in tlačil po jastih. Gospodar je našel močno poškodovanega zidarskega mojstra. Vstopil je v zelo kritični situaciji ter ga rešil izpod rogov pobesnele živali. Z rešitvijo avtomatno Rdečega križa je bil nemudoma prevežen v slovenjegraško bolnico, kjer ima močno poškodovan prsni koš in hude nožne poškodbe.

Drzna tatvina

Vola sta pri belem dnevu odpeljala.

Bučka, 27. aprila.

Na sejmu v Bučki dne 25. t. m. se je zgodila drzna tatvina. Neki kmet je prodal par volov ter so se odpravili po kupčiji vsi skupaj v gostilno k Kaplarju na likof ter vola privezali zunaj k drevesu. Ker je bila družba precej dobro razpoložena, so se precej zamudili. Medtem ko so kupec in prodajalec prav veselo pili in prepevali, sta zunaj ta čas dva zlikovca vola odvezala in ju odpeljala po cesti proti Raki. Ker jih je pa par korakov od Kaplarja nekdo vprašal, za koliko prodasta vola, sta bila brž pripravljena storiti kupčijo. Ker nista držala cene visoko, so bili kmalu edini in so že hoteli skleniti tudi kupčijo. Medtem so opazili tatvino in obvestili orožnike. Ko sta zlikovca zagledala, sta se postave, sta takoj pustila vole in izginila v množici. Kljub takojšnjemu iskanju po orožnikih ni bilo mogoče predznakov tatov spraviti pod ključ.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 28. aprila.

Hlapec Josip B. je privozil ob 10. dopoldne od Sv. Petra mostu čez Ambrožev trg z enovprežnim mesarskim vozom v zelo naglem diru. Baš v tem trenutku je privozil nasproti z enovprežnim mesarskim vozom po Poljanski cesti od mesta proti Ambroževemu trgu v zmernejem tempu hlapec Ivan A. B. je zadel z desnim voznim kolesom v levo zadnjo nogo A. konja in mu jo tako poškodoval, da je moral A. odpeljati konja k žvinozdravniku. — V Zg. Šiški je bilo na stavbišče nove remize ukradeno med 1. in 2. uro ponoči 34-letnemu tesarskemu predelavcu Mihli Kunstu iz Kleč kolo, vredno 1500 Din. Kolo je bilo zaklenjeno z avtomatično ključavnico. — Z dvorišča hotela Lloyd na Sv. Petra cesti je bilo ukradeno slugi pri tiskarji Rozmanu Ivanu Grabacu kolo, vredno 1800 Din. — Delavec Franc Kralj iz Zg. Šiške je prijavil policiji, da mu je bila ukradena iz nezaklenjenega kovčka žepna ura, zapesna ura, suknjene hlače in več drugih malenkosti v skupni vrednosti 819 Din. Kovček je imel shranjen v nezaklenjenem podstrešju.

Vače pri Litiji

Popravek. Ni resnica, da orlovska zastava še vedno visi v farni cerkvi sv. Andreja na Vačah s prepletenim napisom »Orel«, ki da je še zelo čitljiv. Dotična zastava, ki jo ima pisec v mislih, ni bivša orlovska zastava, ker je od vsega početka, odkar je bila nabavljena, last prosvetnega društva. Na zastavi ni sploh nikakega napisu. Pač pa je na njej viden (ne pa čitljiv) orel, ki je simbol sv. Janeza Evangelista, čigar slika je na zastavi. Tudi ni resnica, da bi bili na dotično zastavo prilepili neko svetnico, kajti slika ne predstavlja nikake svetnice, marveč svetnika — sv. Janeza Evangelista, zaščitnika prosvetnega društva. Neresnica je tudi, da je moral sv. Anton, ki da je prišel poštenim potom v cerkev, v kot in da na njegovem mestu v cerkvi izživa bivša orlovska zastava. Res je marveč, da tega svetnika sploh ni v cerkvi in da bivša orlovska zastava v cerkvi nikogar ne izživa, ker je v cerkvi sploh ni. — Župni urad Vače.

Potovanje po zvezdi večernici

61.

Dušan, ki je plezal po pajčevini navzdol, se še domislil ni, da mora biti pajek, ki jo je napredel, ogromna in nevarna zver. Šele tedaj, ko je zaslišal obupni klic svoje prijateljice, je zaslišal vso veliko novo nevarnost. Obstal je, se ozrl v globino ter opazil pajka, obenem pa tudi njegov zapredek — Danico in Čučurci. »Pogum! Pogum! Pogum! Pogum!« je zakričal in prišel še urneje plezati proti sredini velikanske mreže.

Požar upepelil hišo in gospodarsko poslopje

Rešena samo živina -- škoda znaša preko 60.000 Din, zavarovalnina pa 35.000 Din

Slovenjegradeec, 26. aprila.

V nedeljo je prišlo okrog 16. ure goreti v Spodnjem Podgorju pri Slovenjgradu. Vnela se je hiša in gospodarsko poslopje. Vetr je skoraj onemogočil gašenje. Vrli gasilci so bili takoj na mestu. Goreti je pričela najprej hiša, ki je imela leseno streho. Vetr je raznašal iskre daleč naokrog, in tako je pričelo goreti tudi bližnje gospodarsko poslopje. Rešiti so mogli z največjo težavo in življensko nevarnostjo samo nekaj glav živine, vse drugo je pogorelo.

Zločin nezakonske matere

Novorojenčka je zadavila in vrgla v stranišče

Slovenjegradeec, 26. aprila.

Te dni je vzbudila aretacija mlade dekleta v našem mestu zopet senzacijo. Ljudje so mislili, da je to zopet kaka tatvina, ki je bila aretirana v zvezi z zadnjo tatvino v našem mestu. Ogorčenje se je zelo povečalo, ko se je razširil glas po mestu, da mora naša kriminalna kronika zaznamovati zopet žalostno poglavje skrajne brezsrčnosti.

Pri tukajšnjem gostilničarju V. je služila za dekle 19letna R. Antonija, doma iz Pameč pri Slovenjgradu. Nihče ni slutil, da je mirna in pridna dekle izvršila pred 6 meseci grozen zločin, ki je prišel zdaj slučajno na dan.

Pri nekem posestniku v Pamečah je dninar K. v soboto 24. t. m. čistil stranišče. Pri čiščenju pa je zapazil v svojo grozo mrtvo, že razpadajočo trupelce otroka. Pozneje so ugotovili, da je bil otrok moškega spola. Ves prestrašen je šel javit v mesto orožnikom o tej najdbi. Po

Pogorela posestnika Medved Jernej in Lorbek Albert imata škodo preko 60.000 Din, ki je pa delno krita z zavarovalnino v znesku 35.000 Din.

Ogenj je po vsej priliki nastal po nesreči. Domači so kuhali južino in iskre iz dimnika so po vsej verjetnosti radi vetra užgale leseno streho, ki je bila takoj vsa v plamenu.

Zopet nov dokaz, da je treba hiše kriti le z opeko, kar je omogočeno z malimi stroški in tako očuvati hišo marsikaterega požara in obšutne škode!

raznih izpovedbah in zaslišanju so orožniki spoznali za detomorilko zgoraj imenovano 19letno dekle, ki je svoj zločin pozneje tudi priznala.

Sodnijska komisija je ugotovila, da je prišlo dete živo na svet in da je bilo najbrže takoj po porodu zadušeno, da bi detomorilka zbrisala sled za novorojenčkom, ga je enostavno vrgla v stranišče. Prvotno se je detomorilka izgovarjala, da je bil splav, nato pa, da je prišel novorojenček mrtev na svet, sodnijska komisija pa je prisilila mlado zločinsko nezakonsko mater k pravemu priznanju.

Oče umorjenega otroka je sin nekega posestnika iz Pameč.

Ker je detomorilka priznala svoj zločin, je bila pogojno izpuščena začasno iz zaporov, dokler se ne bo vršila proti njej razprava, najbrže pri okrožnem sodišču v Celju.

Guštanj

Prednost ribjega tatu. Zakupnik ribjega lovišča občinski tajnik v Guštanju g. Orosel je dobil te dni pismo čudne vsebine — osem ribam odrezanih repov, katerim je bila priložena s strojem pisana sledeča vsebina: »Ne zamerite gospod, da sem si iz Mislinje brez Vašega dovoljenja privoščil osem lepih komadov rib, ki so mi prav dobro tekline, a za spomin Vam vračam priložene repe!«

Slovesna razdelitev listin obiskovalcem »Samarijanskega tečaja« se je vršila v nedeljo v tukajšnji šoli, ki so prestali pred komisijo tozadevni izpit. Navzoč je bil celokupen odbor Rdečega križa in zastopnik občine župan g. Šuler. Tečajnike in tečajnice — 27. po številu — je v lepo zamišljenem govoru pozdravil agilen vodja tečaja g. dr. Erat. Izrazil se je zelo laskavo nad presenečljivim uspehom tečajnikov, ki naj bi vedno in povsod priskočili na pomoč v sili ob nesreči bližnjega ter s tem pokazali namen in smoter praktičnega tečaja v javnem življenju. Sledila je razdelitev listin.

Krivioprišežnik na odr. Diletantje iz sosedne vasi Kotelj so uprizorili ljudsko igro »Krivoprišežnik« v režiji tamošnjega šol. upravitelja g. Sokola. Igralci so sami kmetijski fantje in dekleta in so res dobro odrezali.

Trebnje

Pogozdovanje. Učiteljsvo v Dol. Nemški vasi pod vodstvom upravitelja g. Jakoba Novaka in učiteljice gđe. Anice Kozjekove je priredilo s svojimi učenci pogozdovanje smrekovih sadik na parceli g. Germovška Florjana iz Dol. Poničev. Zasadijo so 1000 smrek v enem dnevu. Na delu je bilo 62 otrok.

Kuluk. Popisovanje v naši občini je dovršeno. Treba je le še prepisati družinske liste. Ker je prepisova ogromno delo, je občina naprosila tukajšnje gđe. učiteljice in učitelje iz šole Dol. Nemške vasi, da v prostem času prepisejo po en popisni krog za občino. Občinske učiteljice pozvala na »inteligentni kuluk«, katerega bodo gđe. učiteljice izvršile za našo občino.

Toča. V ponedeljek je pričela padati precej debela toča, ki je trajala približno eno minuto. Cesta je bila posuta kakor z graham. Zanimivo je to, da je pričela toča padati pri lepem solnčnem vremenu, takoj pa tem pa močan dež.

Poljčane

Osebnost. Imenovan je za tukajšnjega kaplana g. Anton Babič iz št. Ilja. Dosedanji kaplan g. Franc Rampe je bil postavljen za provizorja v Zabukovje. Odhajajočemu, ki je bil vzor vestnosti, želimo na novem službenem mestu vse najbolje!

Zahvala. Delniški družbi pivovarne »Union« Ljubljana, ki je na prošnjo prispevala v tukajšnji sokolski gradbeni fond 500 Din, se Sokol najlepše zahvaljuje!

Zgodnja toča. April, ki je znan po svoji norosti, se je do 15. držal neobičajno stanovito, tako da se je mislilo, da bo letos napravil glede svoje muhavosti izjemo. Pa se je po 15. premislil in začel uganjati svoje norčavosti. V ponedeljek pa je svoje lice menjaval nešteto krat. Iznenadil nas je med gromom celo s prvo točo, ki pa zaenkrat še ni povzročila škode.

Zagorje

Požar. V noči od nedelje na ponedeljek je izbruhnil v vasi Jazme požar, ki je uničil stanovanjsko hišo delavcu trboveljske cementarne Francu Sinkovcu. Goreti je pričelo okoli 4. ure zjutraj. Kljub temu, da so sosedje kmalu pritekli na pomoč, niso mogli rešiti hiše in pogorela je do tal. Stanovanjska hiša je bila zžgana, ki pa to noč niso prenočevali pod domačo streho.

Sportne vesti. V nedeljo je SK Zagorje prvičkrat odigral nogometno tekmo na tujih tleh, in sicer v Hrastniku, kjer je igral s SK Hrastnikom z izidom 1:3 (1:1). Poraza je največ kriva slaba postava. V predigri sta igrali rezervni obeh moštev z rezultatom 0:3 za Zagorje. — Za sportni dan, ki bo v nedeljo, vlada silno zanimanje; mnogo se seveda komentira nastop oldboja. Vse priprave so v polnem razmahu, tako da bo več obširni program gladko izpeljan.

Sokolstvo

Tekme članov in članic na orodju

Načelnštvo sokolske župe Ljubljana je priredilo v nedeljo 26. t. m. župne tekme na orodju za člane in članice. Člani so tekmovali v telovadnici sokolskega doma na Taboru, članice pa v telovadnici v Narodnem domu. Tekme na orodju so bile za člane v višjem, srednjem in nižjem, za članice pa v višjem in nižjem oddelku. Udeležba je bila za ljubljanska društva prav zadovoljiva, dočim smo pogrešali udeležbo mnogih podeželskih društev, ki imajo gotovo sposobne tekmovalce, oz. tekmovalke.

Članov je tekmovalo 100 in sicer v višjem oddelku 2 vrsti in 6 posameznikov, v srednjem oddelku 6 vrst in 2 posameznika in v nižjem oddelku 8 vrst in 3 posamezniki. Tekma je obsegala vsa glavna orodja, plezanje po vrvi in preskoke čez konja vzdolž. Potek tekme je bil vzoren in vseskozi discipliniran. Tekmovala so naslednja društva: Ljubljanski Sokol, Sokol I, Sokol II, Sokol IV, Šiška, Domžale, Ribnica, Kočevje, St. Vid nad Ljubljano in Dolenja vas pri Ribnici.

Članice je tekmovalo skupno 55 iz društev: Ljubljanski Sokol, Sokol I, Sokol II, Vič, Ribnica, Kočevje in Domžale. V višjem oddelku je tekmovalo 13 članic v 2 vrstah in 1 posameznica, v nižjem oddelku pa 7 vrst. Tekme članic je vodila župna načelnica sestra Adela Mužinova, članov pa načelnik brat Vrhovec s pomočjo sodniškega zbora, ki je bil kos svoji nalogi.

V jeseni bodo tekme v lahkotletiki in pričakujemo do tedaj, da bodo prav vsa župna društva postavila k tekmam tekmovalce, oz. tekmovalke. Uspehe tekem za naraščaj in članstvo bomo, čim bodo številci izvršili svoje delo, takoj objavili. Zdravo!

Ustanovitev sokolske čete v Ivanjkovcih

V nedeljo 19. t. m. se je vršil v Ivanjkovcih občni zbor Bralnega in izobraževalnega društva, na katerem je bil izvoljen ožji odbor, ki deluje v zvezi s prosvetnim odsekom sokolske čete, ustanovljene isti dan takoj po občnem zboru Bralnega društva. Na ustanovnem občnem zboru sokolske čete je zastopal sokolsko župo Maribor znani sokolski delavec brat dr. Pivko, ki je v zelo jasnih in lepih besedah tolmačil udeležencem pomen Sokolstva, njegove cilje in naloge. Z velikim zanimanjem so navzoči, med njimi 10 članov ormoškega Sokola, poslušali br. predavatelja. Br. dr. Pivko se je zahvalil za njegova temeljita izvajanja brat Adolf Fridl. Starosta ormoškega Sokola br. Sevnik je obljubil pomoč novi četi pod okriljem matičnega društva ormoškega Sokola.

Udeležba je bila prav zadovoljiva in se je prijavilo k sokolski četi 44 članov in 11 članic. Na zboru je bila izvoljena tale uprava, ki je bila predložena župni upravi v potrditve: starosta br. Lovro Petovar, podstarosta in tajnik br. Adolf Fridl, načelnik br. Drago Prah, podnačelnik br. Josko Simončič, načelnica sestra Danica Petovar, prosvetar br. Rado Bitenc, blagajnik br. Vinko Polak, knjižničarja br. Josko Simončič in sestra Vlasta Bitenc, člani uprave br. Josip Janžek, Stefan Rižnar in Franc Rižar.

S telovadbo članov, članic, naraščaja in deca se je že pričelo v prostorni dvorani staroste br. Petovarja. Čvrsti sokolski četi želimo mnogo uspehov in krepkega razvoja. Zdravo!

Radio

Ljubljana, sreda, 29. aprila. 12.15 Plošče (instrumentalna in jugoslovska glasba). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 18.00 Radio orkester. 19.00 V. Möderndorfer: Vražer mer korozijimi Slovenci. 19.30 Dr. N. Preobraženski: Ruščina. 20.00 Slovenske narodne pesmi pojejo s spremljevanjem radio orkestra: gđe. Korenčan in gg. Mirko Jelacin in Drago Zagar. 22.00 Časovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Ljubljana, četrtek, 30. aprila. 11.45 Šolska ura: Oroske narodne pripovedke (Möderndorfer). 12.15 Plošče (slovenske pesmi, slagenji). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 18.00 Plošče. 18.30 Drago Ulaga: Gimnastične vaje. 19.00 Dr. Mirko Rupel: Srbohrvaščina. 19.30 Dr. Reya: Klima Severne Amerike. 20.00 Pero Horn: Duševna vzgoja otroka. 20.30 Pevski solistični večer ge. Pavle Lovšetove in hčerke Koncert Radio orkestra. 22.30 Časovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Zagreb, sreda, 29. aprila. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Glasbena otroška ura. 18.30 Novice. 19.50 Uvod k prenosu. 20.00 Praga: Simfonični koncert. 22.00 Novice in vreme. 22.10 Zvočni film.

Zagreb, četrtek, 30. aprila. 10.30 Prenos cerkvene svetčanosti in akademije iz Ozalj grada ob proslavi Zrinjskega in Frankopana. 17.00 Jugoslovska glasba. 18.30 Novice. 20.15 Poročila. 20.30 Novice. 22.40 Po tujih postajah.

Beograd, sreda, 29. aprila. 10.00 Šolski Radio. 11.30 Plošče. 12.45 Radio orkester. 13.30 Novice. 16.00 Plošče. 17.00 Popoldanski koncert. 18.00 Narodne s kitaro. 19.00 Predavanje. 20.00 Narodne melodije. 20.30 Pevsko društvo »Gajret«. 21.30 Plošče. 22.00 Poročila. 22.20 Ruska ura.

Beograd, četrtek, 30. aprila. 11.30 Plošče. 12.45 Radio orkester. 13.30 Novice. 16.00 Plošče. 17.00 Predavanje. 18.00 Narodne s kitaro. 19.00 Narodne pesmi. 20.00 Koncert v Brnu. 21.30 Koncert.

Praga, četrtek, 30. aprila. 11.15 Plošče. 12.30 Bratislava. 16.30 Otroška ura. 17.30 Iz zgodovine gramofona. 19.00 Narodne pesmi. 20.00 Koncert v Brnu. 21.30 Koncert.

Praga, četrtek, 30. aprila. 11.15 Plošče. 12.30 Moravska Ostrava. 16.20 Otroška ura. 16.30 Komorna glasba. 19.05 Prvi maj nekdanj in danes. 19.25 Mandoline. 20.00 Koncert opernega orkestra. 21.00 Orkestralni koncert.

Motvoz Grosuplje

domač slovenski izdelek

Tovarna motvoza in vrvarna Grosuplje pri Ljubljani.

Zahtevajte vzorce in cenike brezplačno

Industrijalizacija naše države

Nemška težka industrija pripravlja studijsko potovanje po naši državi, da se njeni zastopniki na licu mesta prepričajo o bogatstvu naših rudnikov, proučijo izvore energij in si ustvarijo temelje za analitično presojanje možnosti industrijalizacije naše države.

Znano je, da naša država izvažala letno ogromne količine surovin, ki jih moramo v obliki izdelkov zopet uvažati in plačevati inozemstvu pri tem delo in dobiček. S tem seveda še ni rečeno, da si moramo brezpogojno ustvariti močno lastno industrijo in se s tem povsem emancipirati od inozemskega dovoza. Po principih delitve dela, ki je danes krilatnica gospodarskega snovanja v okrilju zasebnega gospodarstva, se kažejo tendence in najbrže bo pokazala tudi živa potreba, da se bo moralo tudi mednarodno gospodarstvo temu principu prilagoditi. Če torej vedno in stalno naglašamo in kritično presojamo gibanja agrarnega protekcionizma v industrijskih državah, ki s tem onemogočajo razvoj in prodajo naših agrarnih pridelkov, moramo biti v principu vsekakor nenaklonjeni vsaki neprimerni in protekcionistični industrijalizaciji naše države. Večini in brezmiselnih zaščitnih carin, ki se v premoških slučajih brezvestno izkoriščajo na škodo skupnosti, mora biti konec. Po narodno gospodarskih principih bomo razvijali postopoma samo ono industrijo, ki je tudi življenja zmogljiva. Seveda izvajamo iz tega kroga vso ono industrijo, ki je potrebna v svrhu zaščite naše državne suverenosti. Listov vzgojni industrijski rok pa moramo skrajšati na minimum.

Drugo tudi še odprto vprašanje je, ali bo odток naših malih kapitalov, ki jih danes plačujemo inozemstvu, v bodoče ko bomo morali plačevati visoke dividende tudi tujcem, manjši od današnjega, posebno, če se bodo ustvarjale visoke zaščitne carine, ki pri nas običajno ščitijo samo tujega kapitalista. Tudi o tem nimamo najboljšihkušenj.

Nekoliko drugače izgleda stvar, če nameravajo Nemci z našim prirodnim bogastvom dobiti vire surovin, ali še bolje, če nameravajo iz naših surovin izdelati pri nas polizdelke in te dovajati svoji težki industriji; kajti tako delo bi našega narodnega gospodarstva ne oškodovalo, pač pa bi mu še koristilo. Te koristi bi bile še večje, če bi Nemci v naši državi ustvarili nekako razpečevališče svojih industrijskih izdelkov in polizdelkov za Balkan in

Levanto. Le na tej osnovi je trgovinska koncepcija z Nemci mogoča.

Če sprejmemo to poslednjo tezo, za nas nevarnosti seveda še niso odpravljene, kajti skušnja iz sedanjega stanja industrijalizacije naše države nas uči in dnevno prepričuje, kako veliki in opasni so vsi oni priveški, ki prihajajo s tujim kapitalom v državo. Po dosedanjih skušnjah pa tudi vemo, da so ravno s strani našega severnega soseda ti priveški še prav posebno neprijetni in na premoških poljih škodljivi.

Mi vemo in tega se moramo stalno zavedati, čemu silijo Nemci k nam. Njihovo gospodarstvo preživlja opasno gospodarsko krizo, brezposelnost zadobiva čedalje širše dimenzije. S polno paro beži nemški kapital iz države in išče boljše in sigurnejše zaposlitve. Nemški industrijski niso šli iz idealizma v Rusijo. Gospodarska ekspanzivnost pritiska z milijonskim atmosferami na vse štiri strani. Proti zapadu nemštva je vpostavljen neprodušna stena, tudi vzhod ne nudi dovolj ventilacije, tem večji je zalorej pritisk na jug in tudi tem nevarnejši.

Mi smo in takem položaju, da moramo napredovati le s pomočjo tujega kapitala, ampak ta tuj kapital naj bo samo hipoteke, katero lahko ob vsakem času, kadar nam pač razmere to dovoljujejo, amortiziramo. Zato sprejmemo vsakogar, ki hoče z našim blagom zaslužiti, varovati pa moramo naše lastninske pravice brezpogojno, da si ne ustvarimo države in državi.

Za slučaj, da se zgornja teza uresniči, pa je predvsem potrebno, da se naš domači kapital zaveda svoje dolžnosti in z vsemi razpoložljivimi sredstvi participira na tej industrijalizaciji, zato da bomo na svoji zemlji tudi gospodarji.

Je pa še nekaj, o čemur morajo premišljevati naši narodni gospodarji. Z našim prirodnim bogastvom smo pripravljeni nuditi dela tujcem, ampak za to moramo zahtevati protivrednosti, mi moramo Nemcem nuditi poleg dela tudi jelo. Mi se medsebojno lahko komplementiramo, to se pravi mi moramo prodati naše pridelke, potem pa bomo kupovali tudi nemške industrijske izdelke. Le na tej kompletaciji in seveda participiranju našega kapitala na nemških načrtih pri nas, je mogoča industrijalizacija.

Nič drugačne ne smejo biti smernice jugoslovansko-avstrijskih pogajanj v Beogradu.

Gospodarske vesti

× Sreski kmetijski odbor v Murski Soboti (oži odbor) je imel v sredo, dne 15. aprila svojo četrti redno sejo, na kateri je razpravljala o kmetijskih vprašanjih Prekmurja. V soboto, dne 2. maja ob pol 8. zjutraj se vrši na sreskem načelnstvu peta (zadnja) seja ožjega odbora, takoj nato ob 9. uri pa splošnozasedanje celokupnega odbora. S prispevkom sreskega kmetijskega odbora je razdeljenih 14 travniških bran in dva trijerja. V poizkusne svrhe se razdeli med člane rodovniških organizacij 60 slanih rudninskih kamnov za lizanje živine. V svrhu obnove po toči poškodovanih gozdov je razdeljenih za Din 2500.— brezplačnih sadik. Za razdelitev kmet. orodja med najmarljivejše obiskovalce zimskega kmetijskega tečaja v Gornji Lendavi je odobreno Din 800.—. Za poizkuse pri zatiranju sadnih škodljivcev je določen znesek Din 1500.—. Akcija za znižanje davčnega količnika za zemljinarje se nadaljuje. K nakupu dobrih bikov prispeva sreski kmetijski odbor 15 občinam po 500.— Din. Za nakup štirih prevoznih drevesnih škopolnic.

× Delovanje stalnega odbora za gospodarsko proučevanje držav centralne in jugovzhodne Evrope. Zasedanje odbora v Beogradu, na katerem so posamezni referenti v nedeljo obrazložili svoje zamisli, ki imelo svojo značilnost v zaključnem govoru predsednika g. Mihovića. G. Mihovića je posebno obrazložil delo, s katerim se je odbor v podrobnostih bavil. V prvi vrsti je odbor preciziral stališče do zaključkov posameznih agrarnih konferenc, ki so se vršile in ki se bodo v bližnji bodočnosti nadaljevale. Nadalje je g. predsednik posebno naglasil, da so imela vprašanja v prvi vrsti administrativnega značaja. Poleg drugih važnih ugotovitev pa je treba posebno poudariti dejstvo, da zanimanje Evrope za agrarna vprašanja vedno bolj narašča, čeprav so uspehi konferenc vse prej kakor zadovoljivi. Tudi vprašanja preferenčnega sistema so bila predmet proučevanja in se je ta sistem izkazal za naše prilike, kot edino sredstvo za saniranje gospodarske krize. Ta akcija pa mora najti odmeva po vseh zainteresiranih evropskih državah in v tem tiči važna naloga odbora.

Dobave

Dne 11. maja t. l. se bo vršila pri Komandi pomorskega arsenala v Tivtu ofertalna licitacija glede dobave raznega lesa.

Dne 8. maja t. l. se bo vršila pri Komandi mornarice v Zemunu ofertalna licitacija glede dobave 2800 m volnenega blaga.

(Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri ekonomskem oddelku omenjene komande.)

Dne 15. maja t. l. se bo vršila pri Komandi Savske divizijske oblasti v Zagrebu licitacija glede dobave masti, testenin, in ješprenjčka; dne 16. maja t. l. pa glede dobave fižola, olja, čebule, krompirja, kisa, riža, zdroba, sladkorja,

čaja in kave. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani).

Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 7. maja t. l. ponudbe glede dobave 1000 kg tovnate masti, 200 plošč železne pločevine in 2325 komadov raznih pil.

Direkcija državnega železarnice Vreš sprejema do 6. maja t. l. ponudbe glede 300 doz toaletnega mila, glede dobave raznih tiskovin in kuvert.

Direkcija državnega rudnika Vrdnik sprejema do 7. maja t. l. ponudbe glede dobave 50 komadov medenastih cevi.

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 7. maja t. l. ponudbe glede dobave 100 m »Manila« lanenega motvoza.

Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 10. maja t. l. ponudbe glede dobave 5000 komadov tiskovin.

(Predmetni oglasi za natančnejši podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled).

Borzna poročila

dne 28. aprila 1931.

Devizna tržišča

Ljubljana, 28. aprila. Amsterdam 22:855, Berlin 13:54, Bruselj 79102, Budimpešta 9:9124, Curih 1093:80—1096:80, Dunaj 8:0011, London 276:04—276:84, Newyork 56:63—56:83, Pariz 222:21, Praga 167:95—168:75, Trst 296:62 do 298:62.

Zagreb, 28. aprila. Amsterdam 22:855 bl. Dunaj 798:61—801:61, Berlin 13:525—13:555, Bruselj 791:02 bl., Budimpešta 989:74—992:74, London 276:04—276:84, Milan 296:544—298:544, Newyork 56:63—56:83, Pariz 221:21—223:21, Praga 167:95—168:75, Zürich 1093:80—1096:80.

Beograd, 28. aprila. Berlin 13:5250—13:5550, Bruselj 789:12—792:12, Dunaj 798:71—801:71, London 276:04—276:84, Newyork 56:63—56:83, Pariz 222:21—223:21, Praga 167:95—168:75, Zürich 1093:80—1096:80.

Dunaj, 28. aprila. Amsterdam 285:68, Atene 9:215, Beograd 12:4950, Berlin 169:21, Bruselj 98:85, Budimpešta 123:85, Bukarešta 4:2275, London 34:5613, Madrid 73:25, Milan 37:2075, Newyork 710:40, Pariz 27:75, Praga 21:0363, Sofija 5:1475, Stockholm 190:30, Kopenhagen 190:10, Varšava 79:59, Zürich 136:81.

Crih, 28. aprila. Beograd 9:13, Pariz 20:2875, London 25:2437, Newyork 518:92:50, Bruselj 72:225, Milan 27:175, Madrid 52:80, Amsterdam 208:65, Berlin 123:01, Dunaj 73:03, Sofija 3:76, Praga 15:37, Varšava 58:15, Budimpešta 90:50.

Vrednostni papirji

Na ljubljanskem tržišču ni sprememb. Zagreb, 28. aprila. Drž. papirji: 7% inv. pos. 88:25—88:50 (88:25—88), vojna škoda ar.

Razširjajte Jugoslovana!

428:50—427 (426:50), kasa 426:25—427, junij 426:50—427, dec. 426:75—427:50 (427), 4% agr. obv. —, 7% Bler 83:25—83:50 (83—83:50), 8% Bler 93:25—93:50 (93), 7% pos. hipot. b. 84:25—85 (85), Beglučki 67:50—68 (67:75—68). — Banke: Hrvatska 50—55, Praštediona 925 do 930, Union 174—176, Jugo 73—74, Ljublj. kred. 120 d., Medjunarodna 66:50 d., Narodna banka 7850—7950, Srbska 188—190. — Industrij: Sečerana Osijek 295—300, Trboveljska 306—307, Slavonija 200 d., Vevče 128. — Tob. srečke 15—21, Rdeči križ 38 d., Zemaljska 140—144, Nar. šumska 25 d., Guttman 128 do 132, Slareks 38—40, Danica 80—90, Nar. mlin. 45 d., Dubrovačka 370—390, Oceanija 190—200. Beograd, 28. aprila. 7% inv. pos. 89:25, 7% Bler 95:50, 4% agr. obv. 50—51, 6% begl. obv. 68—69, voj. škoda 428:50—427:50, ult. maja 427, Narodna b. 7840.

Dunaj, 28. aprila. Bankverein 16:05, Kreditni zavod 45:50, Dunav-Sava-Adria 13:85, Prioritele 89, Trbovlje 37:60, Leykam 3.

Notacije naših državnih papirjev v inozemstvu

London, 28. aprila. 7% Bler 82. Newyork, 28. aprila. 8% Bler 92—93, 7% Bler 82—82:50, 7% pos. drž. Hip. b. 83:25—84.

Zitna tržišča

Na ljubljanskem tržišču tendenca čvrsta, brez prometa.

Novi Sad, 28. aprila. Pšenica 79:80 kg: srednjebaška 165—170, baška okolica Novi Sad 160 do 165, Sombor 152:50—157:50, potika, gornjebaška, gornjebanat. 172:50—176:50, ban. Bega šlep 165—167:50, sremška 78 kg 152:50—157:50, okolica Indija 78 kg 157:50—162:50, slav. 78 kg 152:50—157:50, šlep 77:78 kg 150—155. — Moka: baška Ogg. Og 250—265, 2. 215—225, 5. 195 do 205, 6. 187:50—192:50, 7. 152:50—157:50, 8. 130 do 135. Vse ostalo neizpremenjeno. Promet: pšenica 5 vagonov, koruza 45, moka 1, otrobi 1 vagon. Tendence: pšenica: trdna, ostalo: neizpremenjeno.

Sombor, 28. aprila. Pšenica: baška potiska 165—170 (80 kg). Koruza: baška 100—102, maj 102—105, Dunav šlep 102—104. Moka: baška 5. 190—200, 7. 150—160, 8. 135—140. Vse ostalo neizpremenjeno. — Tendence: neizpremenjena. Promet: 221 vagonov.

Budimpešta, 28. aprila. Tendence: lahka, promet: miren. Pšenica: maj 15:46—15:55 (15:46 do 15:47), junij 15:37—15:46 (15:32—15:34). Rž: maj 13:85—13:93 (13:85—13:88), Koruza: maj 13:60—13:70 (13:59—13:60), julij 13:86—14:02 (13:83—13:85), trans. maj 10:85—10:95 (10:80 do 10:85), jul. 11:10 (11:10—11:12).

Ljubljansko lesno tržišče

Tendence mlačna, promet: 10 vag. hrastovih pragov, 1 vag. bukovih hlodov.

Sport

V nedeljo se igra prvič za lige.

Prihodno nedeljo se otvori državno prvenstvo po ligah. V zagrebški ligi se odigra samo ena tekma in sicer Concordia: Hašk. V Ljubljani bi moral igrati z Ilirijo Gradjanski, vendar Ilirija ni vzela na znanje spremembe, ki jo je določil savez in se bo tekma vršila 31. maja kot je bilo prvotno določeno.

V beogradski ligi se srečata Soko in Sašk (Sarajevo).

Največ tekem se vrši v vojvodinski ligi, kjer je tudi največ udeležencev. V Sabcu igra Mačva: Vojvodina, v Vel. Bečkereku Obilič: PSK, v Subotici Bačka: Sand in v Osijeku Slavija: Gradjanski.

Razne vesti.

Jakšić, internacionalni vratar beogradskega Sokola, ki je zastopal Jugoslavijo v Montevideu, bo odslužil svoj kadrovski rok v Ljubljani in se je že prijavil za Ilirijo.

V Novem mestu je preteklo nedeljo gostoval Gradjanski iz Karlova in premagal domačega Elana s 7:2 (3:2).

Pojačanje sušaške Viktorije. Glasom poročila zagrebških »Novosti« so pristopili k Viktoriji Sušak znani bivši igrači splitskega Jadrana Senjanović, Bonačić in Gazzari. Omenjeni so bili radi notranjih klubskih sporov izključeni iz Jadrana.

Razpis.

velike medklubske dirke, katera se vrši v nedeljo, dne 3. maja 1931. v Zagorju ob Savi po sledečem sporodu:

1. Glavna skupina: Obrata: Zagorje-Trojane-Krašnja-Domžale in obratno 78 km. Start ob 9:30 v Zagorju vis a vis gostilne Ernejc. Obrat v Domžalah pred restavracijo »Slokar«. Cilj v Zagorju kot je start.

2. Skupina juniorji: Proga: Zagorje-Trojane-Blagovca-Krašnja in obratno 52 km. Start ob 9:45 kakor glavna skupina. Cilj v Zagorju kot je start.

Nagrade: Prvi, drugi in tretji vsake skupine častne kolajne.

Splošna določila.

1. Vozi se po določilih pravilnika Koturaškega saveza kraljevine Jugoslavije.

2. Dirka je odprta za vse člane klubov, kateri so včlanjeni v Koturaškem Savezu kraljevine Jugoslavije, ter je obvezna za vse člane klubov »Triglavskega pododbora«.

3. Vsak dirkač vozi na lastno odgovornost ter se mora strogo držati cestno policijskega reda. Kolesa morajo biti opremljena z zvoncec in rabljivo zavoro. Prireditelj ne odgovarja za škodo, katere povzroči dirkači med vožnjo.

4. Odredbam vodstva se je najstrožje pokoriti.

5. Protesti se upoštevajo 15 minut po izvršenih dirki z vplačilom Din 30.—, kateri znesek se vrne, ako je protest odobren.

6. Prijave sprejema predsednik kluba g. Lavoslav Mruh, Zagorje ter se iste zaključijo v

četrtak, dne 30. aprila t. l. — Prijavnina znaša Din 5.—.

7. Vrstni red in obliko startanja določi vodstvo dirke.

8. Dirka se ob vsakem vremenu. Razglasitev rezultatov še isti dan na prijateljskem sestanku.

SK Zagorje.

Na dvorišču hiše v Selenburgovi ulici 4 se odda s 1. avgustom dve sobi za

poslovne

prostore

Pojasnila v pisarni „Croatiae“ istotam. 1148

Nogavice, rokavice, volna in bombaž 463

ajceneje in v veliki izbiri pri

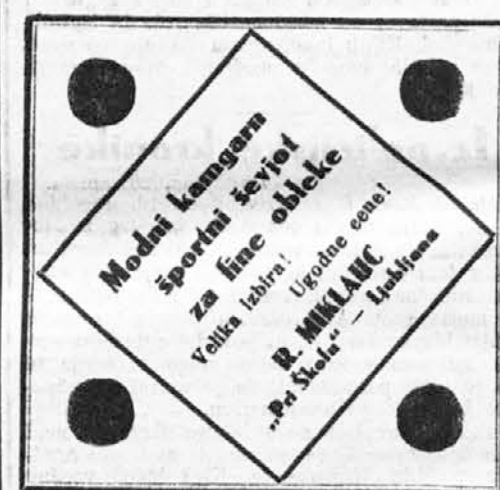
KARL PRELOG
Ljubljana, Židovska
ulica in Stari trg

Telefon 2059

Premog
suha drva
Pogatič, Bohoričeva
ulica 5

Pianini!
Pianini!
Pianini!

Iz Berlina je došel potnik tovarne klavirjev in pripeljal s seboj 3 pianine za reklamo, ki jih prodaja zelo poceni. Pianini so s pravim angleškim mehanizmom. — Vprašati v hotelu „Slonec.“ 1149

Za male prince in princeske

najmodernejši vozički v zalogi pri

JOSIP KVEDER

Krekov trg 10. 5630

150/150 na dobrem blagu Din 55.—

»Bredac žepni robei kom. Din 2.—

Entlanje, ažuriranje, predtiskanje

Specijalni entel oblek

Vezenje mehanično umetno in ročno

Tamburiranje hotelskih in gostilniških zavese.

MATEK & MIKEŠ

LJUBLJANA, poleg hotela Štrukelj.

GRADBENO PODJETJE

IVAN SLOKAN

STAVBENIK

IMA VNAPREJ SVOJE
OBRATOVALISČE
IZKLJUČNO

V LASTNIH PROSTORIH V TRNOVEM
KOLEZIJSKA ULICA ŠT. 7

TER NI Z GRADBENIM PODJETJEM
V ŠTUDENTOVSKI ULICI ŠTEV. 7 V
NIKAKI ZVEZI

PRIPOROČA SE VSEM P. N. INTERESENTOM ZA NAROČILA VSEH V GRADBENO STROKO SPADAJOČIH DEL, KATERA BO TUDI VNAPREJ IZVRŠEVALO S PRIZNANO SOLIDNOSTJO

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

VI. No. 45/15.

Pregled nalezljivih bolezni v Dravski banovini

od 8. aprila do 14. aprila 1931.

Srez	Ustali	Na novo oboleli	Ozdraveli	Umrli	Ostanejo v oskrbi
Skupina tifuznih bolezni.					
Brežice	1	1	1	—	—
Celje	1	1	—	—	2
Dolnja Lendava	1	—	—	—	1
Kranj	1	—	—	—	1
Konjice	1	—	—	—	1
Krško	2	—	—	—	2
Ljubljana (srez)	1	—	—	—	1
Ljubljana (mesto)	4	1	—	—	5
Smrje pri Jelšah	—	3	—	—	3
Skupaj	12	5	1	—	16
Griza. — Dysenteria.					
Krško	1	—	—	—	1
Skupaj	1	—	—	—	1
Skrlatinka. — Searlatina.					
Celje	1	—	—	—	1
Celje (mesto)	3	—	—	—	3
Kamnik	2	1	—	—	3
Kranj	1	—	—	—	1
Kočevo	1	—	—	—	1
Krško	1	—	—	—	1
Laško	1	—	—	—	1
Ljubljana (srez)	2	2	—	—	4
Ljubljana (mesto)	8	1	2	—	7
Ljutomer	6	—	3	—	3
Maribor (srez)	2	—	2	—	—
Maribor (mesto)	1	—	—	—	1
Murska Sobota	1	—	1	—	—
Novo mesto	1	—	—	—	1
Radovljica	6	1	—	—	7
Smrje pri Jelšah	1	—	—	—	1
Skupaj	38	5	8	—	35
Ošpice. — Morbilli.					
Ljutomer	35	16	33	2	16
Ptuj	22	14	19	—	17
Ptuj (mesto)	—	3	—	—	3
Skupaj	57	33	52	2	36
Davica. — Diphtheria et Croup.					
Brežice	2	—	2	—	—
Celje	1	—	—	—	1
Celje (mesto)	2	1	—	—	3
Kamnik	3	—	—	—	3
Kočevo	1	—	—	—	1
Krško	3	1	—	—	4
Ljubljana (srez)	6	1	2	—	5
Ljubljana (mesto)	4	2	1	—	5
Ljutomer	3	1	1	—	3
Maribor (srez)	10	1	3	—	8
Maribor (mesto)	1	—	—	—	1
Murska Sobota	2	1	—	—	3
Novo mesto	1	—	1	—	—
Ptuj	1	—	—	—	1
Smrje pri Jelšah	4	1	1	—	4
Skupaj	44	9	11	—	42
Dušljivi kašelj. — Pertussis.					
Dolnja Lendava	2	—	—	—	2
Skupaj	2	—	—	—	2
Sen. — Erysipelas.					
Celje	1	—	—	—	1
Celje (mesto)	2	—	1	—	1
Kamnik	1	—	1	—	—
Kočevo	—	1	—	—	1
Ljubljana (srez)	1	—	1	—	—
Ljubljana (mesto)	1	—	—	—	1
Ljutomer	2	—	2	—	—
Maribor (mesto)	3	—	1	—	2
Murska Sobota	2	—	1	—	1
Ptuj	1	—	1	—	—
Smrje pri Jelšah	2	—	1	—	1
Skupaj	16	1	9	—	8
Krčevita odrevenelost. — Tetanus.					
Ljutomer	—	1	—	1	—
Skupaj	—	1	—	1	—

Ljubljana, dne 18. aprila 1931.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani.

*

IV. No. 5696/45.

1106—3—1

Izpraznjene in razpoložljive učiteljske službe na osnovnih šolah Dravske banovine.

Na osnovnih šolah Dravske banovine so izpraznjene in na razpolago naslednje učiteljske službe, ki prihajajo v smislu § 97. zakona o narodnih šolah v poštev za razpored učitelstva po prošnjah:

SREZ BREŽICE.

Globoke: ena služba za učitelja.
Kapele: ena služba za učitelja.
Pišec: služba šolskega upravitelja in ena služba za učitelja.
Sevnica: služba šolskega upravitelja in

ena služba za učitelja.

Blanca: ena služba za učiteljico.

SREZ CELJE.

Celje: mesto, deška osnovna šola: ena služba za učitelja.
Braslovce: ena služba za učitelja in ena služba za učiteljico.
Dobruša: ena služba za učitelja.
Grize: ena služba za učitelja.
Kalebe: ena služba za učitelja.
Letuš: služba šolskega upravitelja.
Liboje: služba šolskega upravitelja.
Loka: služba šolskega upravitelja.

SREZ ČABAR.

Ni služb na razpolago.

SREZ DOLNJA LENDAVA.

Čentiba: ena služba za učiteljico.
Dokležovje: ena služba šolskega upravitelja.
Dolga vas: ena služba za učiteljico.
Gaberje: ena služba za učiteljico.
Ivanici: služba šolskega upravitelja.
Gornji Lakoš: ena služba za učitelja ali za učiteljico.
Kobilje: služba šolskega upravitelja.
Odranci: ena služba za učitelja.
Pince: ena služba za učiteljico.
Turnišče: ena služba za učitelja.

SREZ GORNJI GRAD.

Bočna: ena služba za učiteljico.
Gornji grad: ena služba za učiteljico.
Ljubno: ena služba za učiteljico.

SREZ KAMNIK.

Krašnja: ena služba za učiteljico.

SREZ KOČEVJE.

Borovec: služba šolskega upravitelja.
Mohorji: ena služba učitelja-upravitelja.
Krvava peč: služba šolskega upravitelja ali šolske upravitelje.
Ribnica, deška osnovna šola: ena služba za učitelja.
Ribnica, dekliška osnovna šola: dve službi za učiteljici.
Dvorska vas: služba šolskega upravitelja in ena služba za učiteljico (primerno za zakonski učiteljski par).
Velike Lašče: ena služba za učitelja.
Trava: služba šolskega upravitelja.

SREZ KONJICE.

Cadram: dve službi za učiteljici.
Konjice: dekliška osnovna šola; služba šolske upravitelje.
Sv. Kunigunda: ena služba za učiteljico.
Prihova: ena služba za učiteljico.
Spitalje: ena služba za učiteljico.
Tepanje: ena služba za učiteljico.
Vitanje: ena služba za učiteljico.

SREZ KRANJ.

Poljane nad Škofjo Loko: ena služba za učitelja.
Kranj: ena služba za učitelja.
Selca nad Škofjo Loko: služba šolskega upravitelja in ena služba za učitelja.

SREZ KRŠKO.

Kostanjevica: ena služba za učitelja.
Krško: ena služba za učitelja.
Radeče pri Zidanem mostu: služba šolskega upravitelja.
Boštanj ob Savi: ena služba za učitelja.
Cerklje ob Krki: ena služba za učiteljico.
Črneča vas: služba šolskega upravitelja in ena služba za učiteljico (primerno za zakonski učiteljski par).
Dobovec: služba šolskega upravitelja in ena služba za učiteljico (primerno za zakonski učiteljski par).
Sv. Križ pri Kostanjevici: ena služba za učitelja.
Sv. Jurij pod Kumom: ena služba za učitelja.
Veliki Podlog: služba šolskega upravitelja.
Zameško: služba šolskega upravitelja in ena služba za učiteljico (primerno za zakonski učiteljski par).

SREZ LAŠKO.

Laško: ena služba za učitelja in ena služba za učiteljico.
Trbovlje: deška osnovna šola: dve službi za učitelja.

SREZ LITIJA.

Dole pri Litiji: ena služba za učiteljico.
Toplice pri Zagorju: ena služba za učitelja in ena služba za učiteljico.
Znojile: služba za učitelja-upravitelja ali za učiteljico-upravitelja.

SREZ LJUBLJANA-MESTO.

Ljubljana: VI. deška osnovna šola: ena služba učitelja.

SREZ LJUBLJANA-OKOLICA.

Horjul: služba za šolskega upravitelja.
Vrhnika: ena služba za učiteljico.
Šmarje-Sap: služba šolskega upravitelja.

SREZ LJUTOMER.

Cezanjevi: služba šolskega upravitelja.
Ljutomer: ena služba za učitelja.
Radenci: dve službi za učiteljici.
Stogovci: ena služba za učitelja (za razred z nemškimi učnim jezikom).

SREZ LOGATEC.

Ziri: ena služba za učitelja.
Stari trg pri Raketu: ena služba za učitelja in ena služba za učiteljico.
Dolnji Logatec: ena služba za učitelja.

SREZ MARIBOR DESNI BREG.

Makole: ena služba za učitelja ali za učiteljico.
Sv. Martin na Pohorju: ena služba za učiteljico.
Devica Marija v Brezju: ena služba za učiteljico.
Zgornja Poljskava: ena služba za učiteljico.

SREZ MARIBOR LEVI BREG.

Maribor III.: deška osnovna šola: ena služba za učitelja.
Maribor: II. dekliška osnovna šola: ena služba za učiteljico.
Sv. Ana v Slov. goricah: ena služba za učiteljico.
Sv. Jurij ob Pesnici: ena služba za učitelja ali za učiteljico.
Sv. Jurij v Slov. goricah: dve službi za učitelja ali za učiteljici.
Maribor: pomožna šola: služba upravitelja.
Sv. Marjeta ob Pesnici: ena služba za učitelja ali za učiteljico.

SREZ MURSKA SOBOTA.

Cankova: ena služba za učitelja.
Dolnji Slaveči: služba šolskega upravitelja.
Domanjševci: služba šolskega upravitelja.

Fikšinci: služba šolskega upravitelja.
Gederovci: služba šolskega upravitelja.
Grlici: ena služba za učiteljico.
Krog: služba šolskega upravitelja.
Makovci: služba šolskega upravitelja.
Murska Sobota: ena služba za učitelja in dve službi za učiteljici.
Sv. Jurij v Prekmurju: ena služba za učitelja.
Tišina: dve službi za učitelja.
Trdkova: služba šolskega upravitelja in ena služba za učiteljico (primerno za zakonski učiteljski par).

SREZ NOVO MESTO.

Podstenice: služba učitelja-upravitelja.
Sela pri Hinjah: služba učitelja-upravitelja.
Dolnja Topla Reber: služba učitelja-upravitelja.

SREZ PREVALJE.

Kapla: ena služba za učitelja in ena služba za učiteljico.
Marenberg-trg: ena služba za učiteljico.
Mežica: služba šolskega upravitelja in ena služba za učiteljico.
Sv. Ožbald: služba šolskega upravitelja.
Tolsti vrh: služba šolskega upravitelja.
Muta: služba šolskega upravitelja.
Vuhred: služba šolskega upravitelja.
Vuzenica: ena služba za učitelja.

SREZ PTUJ.

Sv. Andraž v Slov. goricah: ena služba za učiteljico.
Ptuj-okolica: deška osnovna šola, ena služba za učitelja.
Sv. Urban pri Ptuj: ena služba za učitelja ali učiteljico.

SREZ RADOVLJICA.

Kropa: ena služba za učiteljico.
Nomenj: služba šolskega upravitelja.

SREZ SLOVENJGRADEC.

Sv. Andraž pri Velenju: ena služba za učitelja.
Št. Ilj pri Velenju: ena služba za učiteljico.
Razbor: služba učitelja-upravitelja.
Šmartno pri Slovenjgradu: ena služba za učiteljico.
Slovenjgradec: ena služba za učitelja in ena za učiteljico.
Šostanj: dve službi za učitelja.
Velenje: ena služba za učiteljico.

SREZ ŠMARJE PRI JELŠAH.

Kozje: ena služba za učitelja.
Lemberg: ena služba za učiteljico.
Pištanj: ena služba za učitelja in ena služba za učiteljico.

V smislu naredbe ministrstva prosvete, izdane pod O. Br. 23296 z dne 23. marca 1931. (tuor. okrožnica IV. No. 5696/1 z dne 1. aprila 1931.) sestavljene in opremljene prošnje, kolkovane s kolkom za Din 5—, morajo biti predložene semkaj po sreskih načelnstvih najkasneje do 15. maja 1931.

Kolek Din 20— za rešitev se bo zahteval naknadno, po eventualnem imenovanju prosilcev.
Keseje došle prošnje se ne bodo upoštevale.
Kralj. banska uprava Dravske banovine v Ljubljani, dne 22. aprila 1931.

Razglasi raznih uradov in oblastev

Štev. 555/3 1

1129

Razglas o licitaciji.

Sresko načelstvo v Novem mestu razpisuje po nalogu kraljevske banske uprave v Ljubljani z odlokom V. No. 579/2 z dne

6. marca 1931 na podstavi členov 86 in 98 zakona o državnem računovodstvu z dne 6. marca 1910 in njegovih izpremembah in njegovih dopolnitev, za prevzem del za novo zgradbo mostu čez Temenico v Ponikvah v km 563/812 drž. ceste štev. 2 s proračunjenimi stroški Din 292.274-98

javno pismono ofertno licitacijo
na dan 2. junija ob enajstih v sobi št. 7 sreskega načelstva v Novem mestu.

Pojasnila in ofertni pripomočki se proti plačilu napravni stroškov dobivajo med uradnimi urami v sobi št. 9.

V ponudbah je navesti za vsako proračunsko postavko ponujene enotne cene oz. pavšalne zneske v številkah in besedah.

Svojerodno spisane ponudbe, opremljene s kolkom za 100 Din (priloge s kolkom po 2 Din), morajo izročiti ponudniki ali njih pooblaščenca na dan licitacije v zapečatenem zavetku in z zunanjo oznako: Ponudba za prevzem del za novo zgradbo mostu čez Temenico pri Ponikvah, ponudnika N. N. in sicer neprestano v roke predsednika licitacijske komisije med 10. in 11. uro dopoldne, pozneje ali nepravilno opremljene ponudbe ne bodo vpošteevane.

Vsak ponudnik mora v ponudbi izrečno izjaviti, da v celoti pristaja na vse gradbene pogoje ter mora položiti kavcijo, katera znaša 29.300 Din, odnosno 58.500 Din za tuje državljane.

Kavcija se mora položiti pri davčni upravi v Novem mestu in sicer v gotovini, v državnih vrednostnih papirjih ali garancijskih pisanih izdanih po denarnem zavodu v zmislu čl. 88 zakona o državnem računovodstvu in registriranih v zmislu čl. 24 pravilnika za izvrševanje določil iz oddelka »B. Pogodbe in nabave«.

Blagajniško položnico, ki jo prejme ponudnik ob polozitvi kavcije, je predložiti obenem z vročitvijo ponudbe predsedniku licitacijske komisije, nadalje je treba obenem predložiti potrdilo davčnega urada, opremljeno s kolkom za 20 Din, da so plačani vsi davki za tekoče četrtletje, potrdilo ministrstva za gradbo, da se sme ponudnik udeleževati javnih licitacij, ter potrdilo pristojne zbornice za trgovino, obrt in industrijo o sposobnosti za izvrševanje ponudene dela, pooblaščenca pa morajo predložiti poleg tega pooblastilo, da smejo zastopati svojo firmo pri licitaciji.

Državna uprava si izrečno pridržuje pravico oddati delo brez oziroma na višino ponujene vsote, oziroma vse ponudbe odkloniti brez vsake obveznosti.

Vsak ponudnik mora ostati v besedi 60 dni po licitaciji.

Sresko načelstvo v Novem mestu, dne 25. aprila 1931.

Razne objave

1139

Vabilo na redni občni zbor

Ljudske tiskarne d. d. v Mariboru, ki se bo vršil

v nedeljo dne 17. maja 1931. ob 10. uri dopoldne v hiši Zadrugnega doma, Maribor, Slomškova trg 6/1.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika lanskega občnega zbora.
2. Poročilo o bilanci.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Glasovanje o bilanci in zaupnica upravnemu odboru.
5. Volitev nadzorstva.
6. Samostojni predlogi.
7. Slučajnosti.

Izpisek iz društvenih pravil:
§ 26. vsaka delnica daje pravico do enega glasu.

§ 27. Glasovalno pravico na občnem zboru imajo oni delničarji, ki so vpisani v delniško knjigo družbe.

§ 28. Občni zbor je sklepčen, če je zastopana na njem vsaj ena desetina delniškega kapitala.

Upravni svet.

*

1139

Vabilo na 24. redni občni zbor,

ki ga bo imela

Hranilnica in posojilnica v Središču ob Dr., registrirana zadruga z neomejeno zavezo dne 17. maja 1931. ob 14. (2.) uri v zadrugi pisarni s tem-le

dnevni redom:

1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Revizijsko poročilo Zveze slov. zadrug v Ljubljani.
3. Poročilo načelnštva.
4. Poročilo nadzorništva.
5. Odobritev računskega zaključka za leto 1930.
6. Sprememba pravil.
7. Volitev članov načelnštva, oz. nadzorništva.
8. Slučajnosti.

Ce ob določeni uri občni zbor ne bi bil sklepčen, se bo vršil eno uro kesneje drug občni zbor, ki bo sklepal ob vsakem številu zadrugnikov.

V Središču ob Dravi, dne 27. aprila 1931.

Načelnštvo.

E. M. Remarque:

Pot nazaj

Roman

(Copyright by M. Feature Syndicate.
Ponatis, tudi v izvečku, prepovedan.)

Odšli smo. Oni, ki so bili tečaj za nami, bodo poglagali izpite čez tri mesece. Ludvik bo moral dotlej počakati, četudi je že zdaj izdeloval za nas štiri naloge. Najvišji zakon vsakega sveta, v katerem vlada starost mladim, se glasi: sedeti, da mine tvoj čas. Ne znanje. Kje bi pa ostali potem vladohlepni starci?

3.

Spogledali smo se. Kaj se je dogodilo? V teh povojnih mesecih je izginil izpred naših oči en svet; — svet parad, banketov, zvonečih besedi in velikih kretenj. Ta svet se ni razpočil, tudi sesul se ni, temveč čisto navadno in brez odpora se je raztopil; sredi svoje vladohlepne geste je postal naenkrat majhen in beden. Ta svet, poln ošabnosti, velikohlepja in bojevitih fasad, ta svet ni znal niti umreti. Naenkrat je odpadel patos in teater in iz kostumov junakov so zlezli majhni, zviti branjevc, ki so poželjivo barantali za pogodbe. V Nemčiji so znali umirati samo majhni ljudje.

Ta svet od prej je razpadel pod udarci par pesti

78

mornarjev. Nikjer pri njega voditeljih nismo videli poguma, nikjer doslednosti. Namesto tega se je začelo zabavljanje in strah pred odgovornostjo je vse preobvladal. Drug drugemu so očitali krivdo. Revolucija jim je prav dobro došla, ker naenkrat je bila ona vsega kriva, kot da bi bila ona vzrok, in ne posledica. Bolj ogabno ni še razpadel noben svet kot oni izpred vojne; — končal je v memoarjih, v zakotnem trstju s penzijami in pa v brezčastnem zadržanju razreda, ki je z eno roko prejemal rente od republike, z drugo pa nanjo streljal. Nekdaj tako nedotakljiva nacionalna čast teh upokojencev je bila bolj elastična ko gumi in bolj klejeva ko papir, na katerega se muhe love. Ona je vse prenesla. Za ta strašila je padlo dva milijona ljudi. Toda voditelji so živeli. Niti na um jim ni prišlo, da bi kaj tvegali.

Nacionalna čast vsake dežele bi morala temeljiti v skrbi za tem; da bo imel tudi najbolj preprosti človek svoj kosček kruha.

Spogledali smo se. Kaj se je zgodilo? Mimo nas je šla revolucija, ki bi postala lahko vse. Toda tudi ona se je pogreznila v strankarskih prepirih, ki so jo ubili. Prvi strel, ki so ga izstrelili revolucionarji med seboj, je bil smrtni strel revoluciji. Malomeščani, ki so postali poslanci in ministri, so postali ljubosumni drug na drugega in so poizkušali drug drugega vreči; zopet drugi so se razvili v parvenije in so se začeli srčno pogajati; široke zadnjice konjunktturnih stremuhov iz prejšnjih časov so se kmalu pojavile

na vseh klopeh revolucije in so hitro zadušile tisto malo svežega življenja, ki je začelo komaj dihati po uradih — — Konec vsega tega je bil boj za novo zastavo in dirkanje za naslovi in plačilnimi razredi: sodnijski sluge so postali justični načelniki, nadučitelji šolski svetniki, tajniki višji tajniki, šolski nadzorniki okrožni nadzorniki, cestni pometači cestni nadzorniki.

Kultura, obnova, napredek — mi vsega tega ne tajimo, toda tudi vse to nam ne more ničesar več dati. Edini resnični napredek, ki smo se ga učili spoznavati in ki ga moramo tudi pripoznati, je napredek vojne. Rekord v mnogoličnosti in grozotah ubijanja. Rekord v številu mrtvih. Od časa Grkov ni svet v ničemer drugem napredoval.

Spogledali smo se. Kaj zdaj? Nekaj let so nam pustili popolno svobodo v ubijanju in razdiranju. Tega ni mogoče niti hitro pozabiti niti zamenjati z kletkami, v katere zaprti bomo dobivali mesečne plače, imeli proti nedelje in vidljivo delo. Nezaupljivi smo, ker se ne damo ujeti od podložnih navad in od česa polovičarskega. Iskali smo življenje, toda polni nemirne bojazni smo pristali v beznicah, bordelih in na pelsiških. Nekako zaduhlo občutimo, da je bolje biti sirov ko zadovoljen. Hoteli smo biti veseli, jasni, močni, cenjeni, toda postali smo samo glasni, hrumeči, kozlovski in nasilni. V naših bistvih pa smo strahotno sami. Bojimo se tišine ne tako ko praznote. Praznote v nas —.

Letalec Felton Vesey Holt

Letalec Felton Vesey Holt, načelnik zračne obrambe za Anglijo, se je smrtno ponesrečil. Dve vojaški letali sta namreč trčili in Holt je padel na zemljo, kjer je obležal mrtev.

Najnovejši ameriški »Zeppelin«

V veliki delavnici za zrakoplove v Akronu (Zedinjene države), ki je last družbe »Goodyear Zeppelin Corporation« v Ohio, dokončava se sedaj največji ameriški zrakoplov sistema »Zeppelin«, ki bo začel že meseca maja voziti za poskušnjo. Ta zrakoplov je tako velik kakor zrakoplov »ZRS-5« in je za celih 35 odstotkov večji kakor sta bila zrakoplova »R 100« in »R 101«.

Predno so začeli graditi ta zrakoplov, so morali izdelati ogromno delavnico, kjer bi bilo za takega zračnega orjaka dovolj prostora. Ta delavnica spada med največje na svetu. Dolga je 451 metrov, široka 97 in visoka 64 metrov. Delavnica pokriva 34.000 kvadratnih metrov površine, njena notranja prostornina pa zadošča, da sprejme v sebe zrakoplov, ki ima 284.000 kubičnih metrov, torej še 100.000 kubičnih metrov več kakor meri »ZRS-4«. Veljal pa bo zrakoplov 8 milijonov dolarjev.

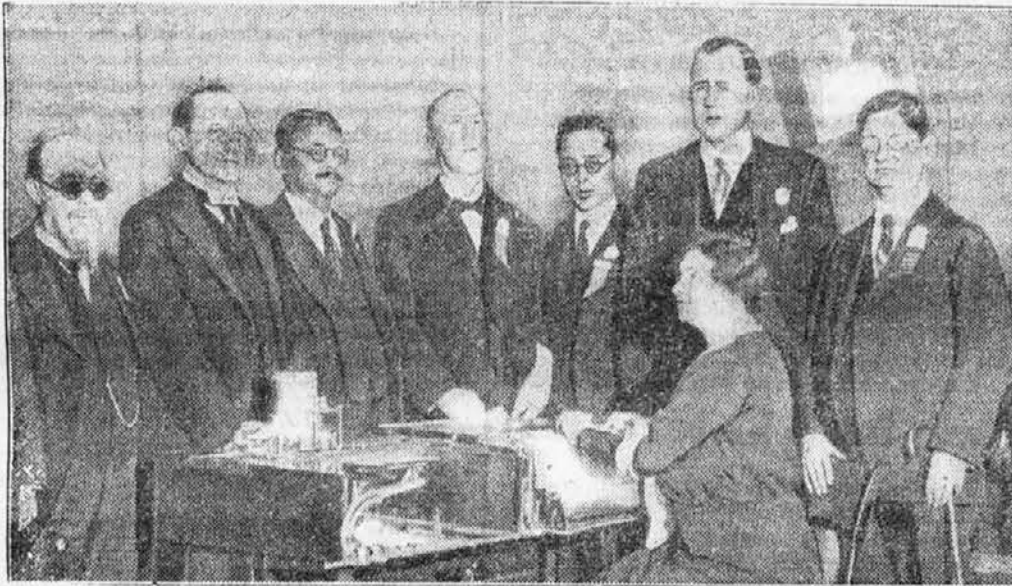
Črke »ZRS« pomenijo: s črko »Z« zaznamujejo v ameriškem vojnem letalstvu zrakoplove, ki so »lažji kakor zrak«, črka »R« je okrajšava za besedo »rigid« (to so zrakoplovi »trdega« sistema), črka »S« pa označuje namen zrakoplova »scouting«, t. j. poizvedovalna služba.

Ogrodje zrakoplova je iz duraluminja. Ker je zrakoplov napolnjen z negorljivim plinom »helijem«, so motorji lahko postavljeni v notranjosti, prav tik ob ogrođu. Najbolj zanimiva naprava na zrakoplovu pa je hangar za letala. Prostor za letala je 24 metrov dolg in 20 metrov širok, tako da je v njem lahko spravljeno 5 letal.

Voda za lase — zastoj!

Okoli brivcev in lasuljarjev v Newyorku so v najnovejšem času hodili razni agenti, ki so jim ponujali vodo za lase po silno nizki ceni, a če se tako ni šlo, pa tudi zastoj. Fabrike parumov in raznih drugih lepotilnih sredstev so dolgo ugibale, odkod jemlje njihova konkurenca denar za tako razsipavanje in so sklenili stvar temeljito preiskati.

Po dolgem trudu so prišli na to, da razpačava »vodo za lase« po celem Newyorku eno samo podjetje. Potem so dali preiskati tudi vodo in so ugotovili, da je v vodi prav malo alkohola ali pa nič. Po tej preiskavi so bili na jasnem. Fabrike parumov rabijo namreč precej alkohola, ki ga dobe od prohibicijske oblasti toliko, kolikor dokažejo prometa. Tudi trdka, ki je dajala vodo za lase zastoj, je na podlagi naročilnih in prodajalnih listov dobila od oblasti velike množine alkohola, za »vodo« ga je pa porabila prav malo, pač pa je ostanek alkohola drago prodajala naprej, ampak ne za lase...

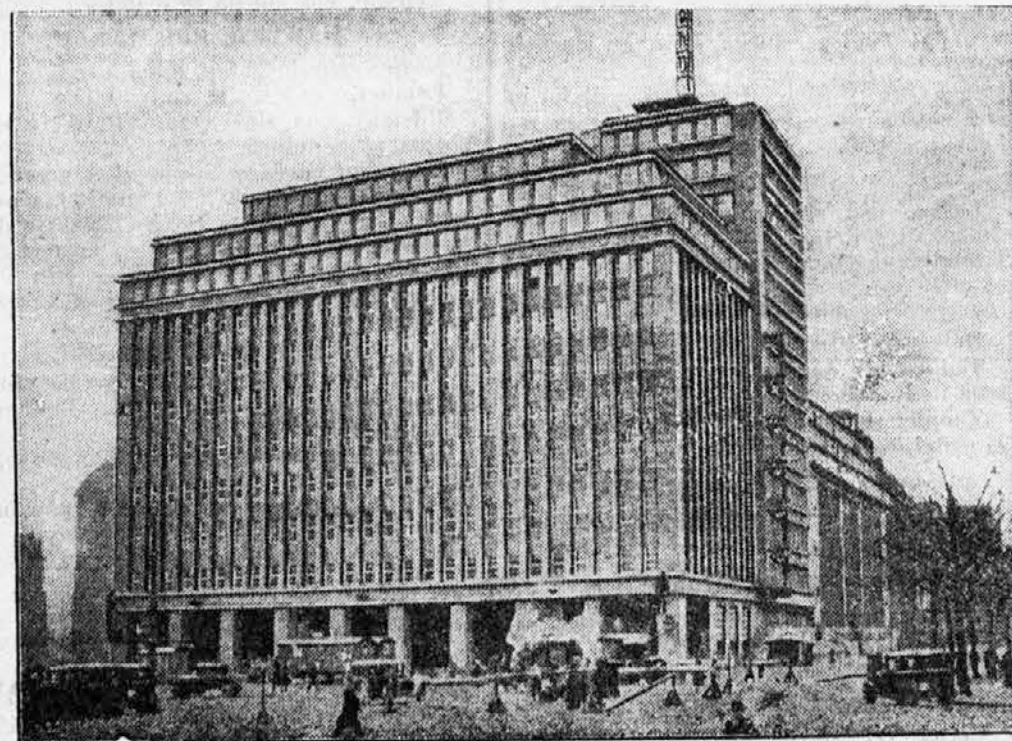
Nov aparat za slepce.

Na mednarodnem kongresu za slepce v Newyorku je razkazovala slepa Helen Keller, znamenita pisateljica, nov aparat, ki ga je iznašel Robert Naumburg, in ki omogoča slepcem branje navadnega tiska s tipanjem črk. Na sliki vidimo nekaj odličnih članov kongresa (od leve na desno): dr. Strehl-a iz Berlina, Roberta Naumburga, A. Lundberga iz Švedske, A. K. Shah-a iz Indije, Ryntaro Kimura iz Japonske, Jan Fraserja iz Anglije, Roberta Irwina iz Newyorka in predsednika ameriške ustanove za slepce.

Letalska nesreča pri Londonu

Na letališču Croydon pri Londonu je padlo na tla veliko potniško letalo in zgorelo. K sreči na letalu ni bilo potnikov, pilot pa je v poslednjem trenutku skočil z letala.

Nov nebotičnik v Hamburgu

Novi nebotičnik je last Društva trgovskih nameštencev v Hamburgu. Ta organizacija šteje nad 500.000 članov in je najmočnejša trgovska organizacija v Evropi.

Hotel za artiste

»Artiste« imenujemo tiste umetnike, ki kažejo svoje spretnosti po cirkusih in varietetih.

Za artiste imajo v Berlinu poseben hotel. Našel se je namreč podjetej mož, ki je kupil neko staro gostilno in jo popolnoma preuredil za potrebe artistov.

Prvo, kar je naredil, je bila veličanska klet, kjer imajo artisti spravljene svoje stvari. So namreč artisti, ki vozijo s seboj do 5000 kg prtljage. V kleti so tudi ogromne kletke, kamor zapirajo artisti svoje živali, s katerimi »delajo«. Poleg tega je dal lastnik napraviti veliko dvorano, kjer se lahko večbajo godci, in pa telovadnico, ki je opremljena z vsemi aparati, kakor jih rabijo artisti.

Življenje v tem hotelu je jako živahno. Po dnevi sicer tega življenja ni mnogo videti; vsaj dopoldne je jako mirno. Okoli poldne pa ves hotel oživi. Zvonci pojejo neprestano, ker ima vsak svoje posebne želje. Eden hoče za zajutrek tri mehko kuhana jajca in suh, star kruh. Drugi zahteva toplo vodo ali pravzaprav krop; tretji zopet hoče ft. t. j. jemenja za svoje golobe. Nalga karji in sobarice imajo polne roke dela, vsaj kriče nanje ljudje v vseh jezikih sveta. Eden hoče čaj in mnogo, mnogo sladkorja; ruski tiliputanci pa hočejo za zajtrkovati pražen krompir. Tako gre to naprej, dokler ne odidejo vsi v telovadnico, kjer ponavljajo svoje stare trike ali pa se vadijo v novih. Okoli dveh popoldne pa odidejo vsi v kavarno, kamor pridejo razni ravnatelji in »managerji«, ki sklepajo nove pogodbe.

Zvečer je zopet mir, kajti takrat so predstave. Komaj pa je polnoči, ko ves hotel zopet oživi in od polnoči do ranega jutra žive artisti svoje svobodno veselo življenje.

Besedna povodenj

Zadnja proračunska razprava v francoskem parlamentu je trajala 30 ur. Popolna poročila o teku razprave pa mora objavljati uradni list »Journal Officiel«, in zato ni čudno, da je obsegala številka o 30-urni razpravi celih 156 tesno tiskanih strani. Vse govore mora namreč uradni list priobčevati dobesedno. Ker pa ena številka uradnega lista ne sme veljati več kot 25 centimov, je jasno, da velja dobesedno priobčevanje vseh govorov gospodov poslancev francosko državno blagajno prav lep denar. — Poslanec Brugere je vsled tega predlagal, naj priobčuje uradni list le po 200 vrstic vsakega govora brezplačno, kar pa bi bilo več, naj plača vsak poslanec sam. Ker ga pa menda ni poslanca na svetu, ki ne bi rad videl tiskane samega sebe in svoje modrosti, je malo verjetno, da bi ta predlog prodr.

Za kratek čas

Znano je, da so Škoti zelo varčni in na račun njihove varčnosti kroži po svetu dovtipov na cente. Dober je ta-le:

Nekoč so se dogovorili Škot, Anglež, Rus in Čeh, da bodo južinali na prostem, k južini pa naj vsak prinese ali pripelje kaj s seboj iz svoje dežele.

Anglež je res prinesel ostrige, Rus kavijar in Čeh Plzensko pivo.

Škot je pa pripeljal s seboj svojega brata...

»Mama, daj mi no 2 dinarja za kino — danes je predstava za mladino!«

»Kaj, kako? — zopet za zabavo? Včeraj si gledal, kako se je razbil avtomobil, danes dopoldne si gledal, kako je gorelo, sedaj pa zopet kino? Mar misliš, da živi človek samo za zabavo?«

»Obžalujem, da je tvoj prijatelj Janez pobegnil s tvojo ženo — jaz sem mislil, da je to tvoj najboljši prijatelj!«

»To tudi je — samo on še tega ne ve!«

Gostilničar (gostu, ki prižiga užgalico za užgalico in išče nekaj pod mizo): »Kaj pa iščete?«

Gost: »Ena užgalica mi je padla na tla, pa je kar ne morem najti!«